

18

TOIMINTAKERTOMUS

19

KIRJASTO

- ▶ PIKI on yhteiseen kirjastojärjestelmään liittyneiden Pirkanmaan kunnankirjastojen tuottama kirjastopalveluiden kokonaisuus.
- ▶ PIKI-kirjastot osallistuvat aktiivisesti Pirkanmaan seudun ja kehittämiskirjastoalueen yhteisten kirjastopalveluiden kehittämiseen asiakaslähtöisesti ja uutta ennakoiden.
- ▶ PIKI-yhteistyö perustuu vastavuoroisuuteen sekä kirjastojen kesken että asiakkaiden kanssa. Asiakkaat saavat käyttöönsä kaikkien PIKI-kirjastojen palvelut, kokoelmat ja ammatillisen asiantuntemuksen.
- ▶ PIKI-kirjastot osallistuvat kirjastoalan valtakunnallisiin hankkeisiin ja projekteihin.

Toimintakertomuksen kokosivat:

Heidi Hosio / Valkeakosken kaupunginkirjasto
Pirjo Järvinen / Tampereen kaupunginkirjasto
Jaana Pakarinen / Tampereen kaupunginkirjasto
Elina Rauhala-Kari / Kangasalan kaupunginkirjasto
Taina Sahlander / Tampereen kaupunginkirjasto

Ulkoasu ja taitto: graafikko Jaakko Kahala
Kansikuva: Vesilahden kirjasto Lähde

KATSAUS VUOSIIN 2018–2019

Kehittämiskirjastotoiminta tuli

PIKI-kirjastojen yhteisö koki suurimman mullistuksensa sitten kimpan synnyn, kun alueellinen kehittämiskirjastotoiminta alkoi vuonna 2018. PIKI-kirjastot muodostavat yhdessä Keski-Suomen kirjastojen kanssa 45 kirjastoa kattavan alueen, jossa laissa määriteltyä ja opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittamaa kehittämistehtävää hoitavat Tampereen kirjasto- ja kansalaisopistoyksikössä koordinaattori Jarkko Rikkilä ja projektisuunnittelija Salla Hyökki.

Koskaan ei ole ollut näin paljon resursseja kehittää kirjastolaisten osaamista. Henkilökunta on saanut hengästyttävän ja monipuolisen kattaoksen huippuluentoilmoituksia, esittelyjä, työpajoja, webinaareja, oppimisvierailuja, ammatillisia julkaisuja, kollegoiden opastuksia jne. Pidempikeskityksenä projektina panostetaan henkilökunnan digiosaamiseen. Tämän rinnalle v. 2019 mukaan tuli valtakunnallisen erillishoiduksen saanut pieniin kuntiin kohdistuva Digihanke.

Osallistumismahdollisuuksia tuetaan etäyhteyksillä ja striimauksilla. Nyt osaaminen ei ole enää siitä kiinni, että ei olisi koulutusta tarjolla. Ja mikä parasta, siihen voi osallistua usein omalta työpaikalta!

Kehittämiskirjastotoimintaan voi tutustua akepike.fi/ -sivuilla.

Uusia digimedioita

PIKI-kirjastojen yhteisiin e-kirjoihin ja e-äänikirjoihin käytettävää määrärahaa on nostettu vuosittain. Aineistolle on käyttömäärien perusteella selkeä tarve. Suomenkielisen e-kirjapalvelun

PIKI-päivän uusien e-palveluiden esittelyä Tesoman liikekeskuksessa. Vauhdissa kirjastonhoitajat Jasmiina Sillanpää ja Helena Paloposki.

Ellibsin rinnalle PIKI-kirjastot ostivat v. 2019 käyttöoikeuden pääosin englanninkielisiä e-kirjoja ja e-äänikirjoja myyvään OverDriveen.

Aineistojen hankkiminen ja tarjonnan ylläpitäminen palvelualustoissa on työlästä. Suomenkielisiä e-kirjoja tai e-äänikirjoja ei voi ostaa omaksi kuten painetun kirjan voi, vaan tarjontaa hallinnoidaan ja aineistosta maksetaan pääosin kappalekohtaisilla määräaikaissilla tai käyttömäärien mukaisilla lisensseillä. Mitä enemmän aineistoa ostetaan, sitä enemmän lisenssien käsittely teettää työtä.

Kirjojen rinnalla myös e-lehdet ovat löytäneet PIKI-kirjastoissa lukijansa, vaikka e-lehtipalveluita on voinut käyttää toistaiseksi pääosin vain kirjastoissa. Joitain aikakauslehtiä voi ladata omalle laitteelle kirjastoista mukaan. E-lehtien etäkäyt-

töpalvelut ovat melko hintavia, mikä on suuri este etäpalvelun tarjoamiselle asiakkaille.

Uusin aluevaltaus on Kirjastokino, jossa asiakkaat voivat kirjastokortilla katsoa elokuvia ja dokumentteja. Palvelun ylläpito on kirjastoille helppoa, kun aineiston valikoi palveluntarjoaja eikä määrärajoituksia yhtäaikaistulle katsojalle ole.

PIKI-kirjastojen lähes 10 miljoonasta lainasta digimedioiden lainat ja käyttökerrat ovat vasta murto-osa. Vuoden 2020 koronaviruksen kasvatti e-aineistojen käyttöluja sekä korosti etäkäytön merkitystä. Kirjastoissa panostettiin kriisin aikana myös moniin muihin verkon kautta tarjottaviin palveluihin.

Mobiilikirjasto ja etätulostus

Koska asiakkaat haluavat selkeästi käyttää kirjastopalveluita myös mobiilisti, julkaistiin Piki-mobiilikirjastosovellus Piki-päivänä syyskuussa 2019. Perustoimintojen lisäksi sovelluksessa voi lainata kaverilta/kaverille aineistoa sekä lähettää kirjastoille kätevästi palautetta. Mobiilikirjastoon kirjautunut asiakas saa samalla puhelimeensa digitaalisen kirjastokortin (= kirjastokortin viivakoodi), jolla voi asioida Piki-kirjastoissa.

Tampereella on otettu käyttöön uudenlainen tulostuspalvelu asiakkaiden tulostus- ja skannaustarpeita varten. Asiakkaat voivat lähettää tulostettavaa paitsi kirjaston laitteilta myös kotoaan. Tulosteet lunastetaan kirjastokortilla kirjaston monitoimilaitteelta. Saldoa tulostamista varten ladataan kirjastojen asiakaspalveluissa. Suunnitelmissa on tulostuspalvelun laajentaminen Tampereen ympäristökuntiin.

Tsätti ja GDPR-järjestelyjä

Asiakaspalvelua koskeva suuri uudistus oli tsättipalvelun aloittaminen Piki-verkkokirjastossa syyskuussa 2018. Vastaamiseen osallistuvat kaikki Piki-kirjastot. Kesäaikaan säännöllistä päivystystä ei ole pystytty järjestämään laajasti. Piki Chatin palvelulupauksena on, että asiakkaiden kirjastoasioita hoidetaan niin pitkälle kuin se verkon kautta on mahdollista. Vuonna 2019 palvelussa käytiin n. 6 000 keskustelua.

PIKI-kimpalla on yhteinen asiakasrekisteri, ja kaikissa kirjastoissa käsitellään asiakkaiden kirjastoasiointiin liittyen asiakkaiden henkilötietoja. Tietosuojadirektiivin velvoitteet toivat

tullessaan asiakkaiden henkilötietojen käsittelyyn ja niiden tietosuojaan liittyvää selvittämistä, tarkentamista, sopimista, periaatteiden kertamista ja tiedottamista.

Rahaa, rahaa, rahaa

Kirjastolain muutos v. 2017 heijastui paitsi varausmaksujen poistumiseen, myös asiakasmaksuihin ja velan perintään muutenkin. Piki-ohjausryhmässä käsiteltiin paljon julkisoikeudellisten ja yksityisoikeudellisten maksujen eroja ja vaikutuksia yhteisiin käytäntöihin. Asiaa siivitti eduskunnan oikeusasiamiehen linjaus kirjastomaksujen julkisoikeudellisuudesta ja niiden vanhentumisesta.

Varausmaksujen poistuminen aiheutti tarpeen tarkastella myös yhteisiä maksuja, mutta Piki-kirjastoista vain Tampere päätyi nostamaan myöhästymismaksua.

Hankinta helpottuu

Vaikka palveluita yleensä hankitaan asiakasnäkökulma edellä, niin virkailijoillekin joskus saadaan työtä helpottavia välineitä. Tampere on ottanut kirja-aineiston hankintaa varten käyttöön hankintaportaalin, jonka ideana on, että kilpailutuksen kautta valitut toimittajat kilpailevat jatkuvasti portaalissa tarjoamansa aineiston hinnoilla. Tarkoitus on laajentaa hankintaportaalin käyttömahdollisuus kaikkiin Piki-kirjastoihin.

*Pirjo Järvinen, koordinaattori
Tampere*

AKE, PIKE, DIGI JA MÄ

ALUEELLINEN
KEHITTÄMISTEHTÄVÄ
TAMPERE

AKE PiKe – Osaamisen kehittämisen asialla jo vuodesta 2018

Uuden kirjastolain myötä Tampereen kaupunginkirjastolle annettiin alueellinen kehittämistehtävä Pirkanmaan ja Keski-Suomen alueella (AkePiKe). Vuoden 2018 alusta lähtien kirjastotyön kehittämistä, kirjastojen välisen yhteistoiminnan lisäämistä sekä kirjastohenkilöstön osaamisen kehittämistä on siis toteutettu Tampereelta käsin. Työstä ovat vastanneet koordinaattori Jarkko Rikkilä ja projektisuunnittelija Salla Hyökki. Vuosittain vaihtuvien toimintasuunnitelmien punainen lanka on pysynyt samansuuntaisena eli kirjastojen monikanavaisen asiakaspalvelun kehittämisessä.

Kehittämiskirjasto on palvelutehtävä, jolla tuetaan Pirkanmaan ja Keski-Suomen alueiden henkilöstön osaamista alueelliset erityispiirteet ja pienten kuntien näkökulmat huomioiden. Vuosien 2018 - 2019 aikana järjestettiin yhteensä 131 oppimistilaisuutta, jotka keräsivät yhteensä 3 860 osallistujaa. Noin 75 prosenttia seurasi koulutuksia paikalla, 25 prosenttia etäyhteyksien välityksellä. Monikanavaisen viestinnän kehittäminen on ollut tärkeää: Alueellinen kehittämistehtävä (AKE) näkyy Instagramissa, Facebookissa ja YouTubessa.

AKE-toiminnan ensimmäisenä vuotena kehitettiin asiakaspalvelua, ja lopputuotteena syntyi *Asiakaspalvelu PiKe-kirjastoissa – Uusin askelin kohtaamisiin* -julkaisu. Seuraavana vuonna 2019 toimintaa suunnattiin julkaisun pohjalta henkilöstön digiosaamisen parantamiseen. AKE-toiminnassa luotiin henkilöstön tarpeiden pohjalta ainutlaatuinen *digiajokorttikoulutus*, joka koostuu sekä lähi- että etäopetuksesta. Kortin suoritettuaan työntekijä osaa opastaa asiakkaita digiasioissa, käyttää työssä tarvittavia e-aineistoja ja e-palveluita sekä tuottaa erilaisia monimediasisältöjä.

Digiosaaminen on erityisen keskeinen tulevaisuuden taito. Asiakkaita tulee palvella entistä monikanavaisemmin sosiaalisessa mediassa sekä verkon pikaviestimissä, ja henkilöstöltä edellytetään osaamista tavoitteen saavuttamiseksi. Työn tekemistä haastaa lisäksi työn käsitteen ja toimintaympäristön nopeat muutokset. Esimerkiksi verkossa tapahtuva työ vaatii työkaluja, laitteita sekä ennen kaikkea tietoja ja taitoja vaikkapa pilvipalveluiden sekä etäkokousten luomisen osalta.

PIKI-kirjastojen henkilöstölle suunnatut digiajokorttikoulutukset käynnistyivät vuoden 2019 puolivälissä, ja kuluvan vuoden alussa

digiajokortin suorittamisen oli kehittämiskirjastoalueelta aloittanut jopa lähes 400 kirjasto-laista, joista noin puolet eli 200 PIKI-kirjastoista. PIKI-kunnat ovat lähteneetkin tekemään digiajokorttia aktiivisesti. Koulutuksia on myös viety suoraan digihankkeen kautta pieniin kuntiin, ja osa kirjastoista on laittanut kirjaston omatoimikäytölle osallistuakseen yhdessä tilaisuuksiin.

AkePiKen moton mukaisesti ihmiset tekevät kirjaston, ja parhaiten osaamisen kehittämisen merkityksellisyyttä kuvaavat digiajokorttilaisten kommentit.

Haastatteluja julkaistaan AKE Tampere -Facebook-sivuilla, ja tässä muutama nosto PIKI-kirjastojen henkilökunnasta:

Miltä digiosaajista nyt tuntuu?

"Opin paljon uutta ja hyödyllistä erityisesti somevies-tinnästä. Myös vanhoista tutuista aiheista bongasin muutamia kiinnostavia juttuja, jotka olivat unohtuneet tai muuttuneet." – Heidi Eriksson, Lielahden kirjasto

"Digiajokortin suorittamisen jälkeen fiilis on hyvä! Tuntuu aina kivalta saada asioita valmiiksi. Koin monet ajokortin sisällöt todella hyödyllisiksi ja sain niistä vinkkejä sovellettavaksi työn lisäksi myös muuhun elämään (nimimerkillä pilvipalveluun siirtynyt)." – Minna Tilja, Sastamalan kirjasto

Jarkko Rikkilä, koordinaattori
Tampere

Digihankkeesta osaamista ja työkaluja digiopastamiseen

Yleisten kirjastojen digihanke on valtakunnallinen kirjastojen alueellisen kehittämisen yhteydessä toimiva opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittama hanke. Tavoitteena on kirjastohenkilöstön digiosaamisen lisääminen, digituen tarjoajien verkoston tuntemus sekä yhteistyön kehittäminen. Digihanke kohdistuu alle 5 000 asukkaan kuntiin, joita Pirkanmaan ja Keski-Suomen alueilla on 21.

Tie digiosaajaksi käy digiajokortin kautta

Hanke nivoutuu Tampereen kehittämiskirjaston vuoden 2019 alussa lanseeraamaan digiajokorttiin, joka vastaa yleisten kirjastojen neuvoston suositusta kirjastohenkilöstön digiosaamisen minimitaloista. Ajokortin sisältöjä jalkautetaan henkilöstön toiveiden ja tarpeiden mukaan, jotta pienten kirjastojen henkilökunnalla olisi tilaisuus osallistua koulutuksiin.

Pandemian vuoksi keväällä 2020 koulutuksia on viety entistä enemmän verkkoon. Digiajokortin voi suorittaa vuoden 2020 loppuun mennessä,

sen jälkeen sisältöjä ei enää tarjota yhtä laajasti. Yli 80 % pienten kirjastojen henkilökunnasta oli toukokuuhun mennessä aloittanut digiajokortin suorittamisen.

Digituen verkostoissa yhteistyötä yli toimijarajojen

Verkostoituminen digituen tai -opastuksen ympärille ja toimintaverkoston tuntemus on toinen hankkeen tavoitteista. Tämä tarkoittaa, että kirjastoilla tulisi vähintään olla tieto paikallisista ja alueellisista yhteistyökumppaneista, joille ohjata ne asiakkaat, joita ei voida auttaa kirjaston omilla resursseilla. Verkostoitumisen tilanne vaihtelee suoritettujen kyselyjen perusteella kunnittain paljon. Joissakin on useita digituen toimijoita ja pitkät yhteistyöperinteet, joissakin ei lainkaan.

Kuntalaisten digitaidot tulisi nähdä asiana, josta kaikkien tulee kantaa vastuuta. Tähän velvoittaa yhteiskuntavastuun lisäksi lakikin. Saavutettavuuden ohella digitaalisia palveluja järjestävien toimijoiden tulee tarjota palvelun käyttöön myös tukea. Myös kirjastolaki velvoittaa. Kirjas-

ton yhtenä tehtävänä on tarjota pääsy aineistoihin ja sisältöihin, ohjata ja tukea tiedon hankinta ja käyttöä sekä edistää monipuolista lukutaitoa.

Verkostoituminen tarkoittaa yhteistä vastuunkantoa kuntalaisten digitaidoista ylitse toimijarajojen. Kirjasto ei saa jäädä ainoaksi opastajaksi digitukea tarvitsevien asiakkaiden ja verkkopalveluita tarjoavien viranomaisten ja elinkeinoelämän väliin. Kirjasto voi olla mukana kuntalaisten digitaalojen tukemisessa:

1. Tarjoamalla digiopastusta omien resurssiensa puitteissa, osaamista ja toimintaa kehittämällä
2. Tarjoamalla tietoa paikallisista ja alueellisista digituen toimijoista sekä ohjausta palvelujen pariin
3. Tarjoamalla toimijoille toimintaympäristön, johon digituen tuottajan ja hakijan on helppo tulla

Piki-kirjastoissa digihanke edistää verkostoitumista Pirkanmaan liiton PiDiKe -verkostohankkeen kanssa, jonka tavoitteena on luoda pysyvä digituen toimintaverkosto Pirkanmaalle.

Digihanke kannustaa kirjastojen henkilökuntaa verkostoitumaan ja etsimään kumppaneita digiopastamiseen oman alueensa asiantuntijoina. Yhtenä verkoston toimijana ovat toiset kirjastot. Kollegojen avun tavoittaa PiKe-Digihelppi-nimisen WhatsApp-yhteisön kautta. Suunnitteilla on myös työkalu valtakunnallisten, alueellisten sekä paikallisten verkostojen hahmottamiseen ja asiakkaiden ohjaamiseen tuen pariin. Mitä paremmin verkostot tunnetaan ja tehdään yhteistyötä paikallisten kontaktien kanssa, sitä enemmän hyötyy kaiken keskiössä oleva asiakas. Kansalais-taidot sekä osallisuus kasvavat ja samalla kirjasto näyttäytyy ajanmukaisena ja monipuolisena tieto- ja sivistyspalvelujen tarjoajana.

Digitaito on lukutaitoa

Digitaaletiset sisällöt ja palvelut, niihin pääsyn turvaaminen sekä monilukutaitojen tukeminen ovat ja tulevat olemaan erottamaton osa kirjastojen tehtäväkenttää. Juuri kirjastot ovat tarjonneet monelle suomalaiselle ensikosketuksen nettiin.

Bongaa pikiläinen! Digihankkeen kirjastokiertue vieraili vuoden 2019 lopulla kuudessa Piki-kunnassa.

Jo silloin, kun internet-koneet 90-luvulla tuotiin kirjastoihin, ajateltiin että verkko kuuluu kaikkien ulottuville. Tiedonhaun ja lukutaidon ammattilaisina meillä on hyvät valmiudet oman osaamisemme kehittämiseen, aktiivisen kansalaisuuden tukemiseen ja uusien lukutaitojen viitoittajina toimimiseen.

Kirjaston tarjoaman digitaalisen sisällön – vaikkapa e-kirjan – ja käyttöliittymän, kuten lukuohjelman ja laitteen, välissä on vain veteen piirretty viiva. Sisältöön ei ole pääsyä ilman laitteen käytön perustaitoja. Samat perustiedot, joita tarvitaan kirjaston aineistojen käyttöön, pätevät myös muiden palvelujen tai sisältöjen käytössä. Kolikon käänköpuoli on, että mikään digitaitoja opastava toimija ei voi ajatella opastavansa vain oman palvelunsa käyttöä. Digitaalinen sisältö ja muoto ovat erottamattomat, ja digi on yhtä tärkeä osa kansalaisena olemista kuin lukeminen ja kirjoittaminen. Tätä ajattelua tukemaan ja asiakaspalvelun digihaasteisiin eväitä tarjoamaan hanke pyrkii.

Digihankkeessa toimii koordinaattorina Terhi Turkia hyvässä ja läheisessä yhteistyössä Tampereen eli Keski-Suomen ja Pirkamaan alueiden kehittämiskirjaston kanssa.

Terhi Turkia, koordinaattori
Tampere

Kuvat: Tom Lahti

Tekstiilitaiteilija Jukka Vesterinen kaksiosaisen tekstiiliteoksensa "Tieto - Tunne" ääressä.

Vesilahden kirjasto Lähteellä on tietoa ja tunnetta

Vesilahden uudelle kirjastolle tulee toukokuussa 2020 täyteen kaksi toimintavuotta. Uudet tilat ja palvelut on otettu kaikkien käyttäjien taholta vastaan ilolla ja innolla. Tästä osoituksena ovat kävijä- ja lainausmääräennätykset. Vesilahden kirjaston henkilökunta on palkittu myös Vesilahden positiivinen viestittäjä 2019 -tunnustuksella, sillä kirjaston toiminta on monilla mittareilla mitattuna ollut vaikuttavaa ja hyvinvointia lisäävää. Tapahtumista ja toiminnasta on tiedotettu näkyvästi paikallislehdessä, mutta erityisesti verkkosivujen ja sosiaalisen median kautta Vesilahden kunta on saanut positiivista näkyvyyttä koko Pirkanmaalla.

Vesilahden kirjasto Lähdettä on kutsuttu osuvasti pikku-Oodiksi. Tämä kuvaa hyvin kirjaston kauniita ja monipuolisia toiminnallisia tiloja. Uudet tilat soveltuvat myös taidenäyttelyihin ja erilaisiin tapahtumiin. Kirjaston tiloissa on myös pysyväistaidetta. Heti sisään tulossa kävijät vas-

taanottaa tekstiilitaiteilija Jukka Vesterisen ryijy-/tekstiiliteos "Tieto - Tunne". Jukka Vesterinen kuvaa Vesilahtea vanhana historiallisena pitäjänä, joka on erityisesti tunnettu sekä perinteisistä että uusista ryijyistään. Taiteilija itse on ahkera kirjaston käyttäjä. Jukka Vesterinen kysyi itseltään, mitä kirjasto ja kirjat merkitsevät. Vastaus kiteytyi kahteen asiaan: tietoa ja tunnetta. Mutta kuinka ilmaista se tekstiilin ja ryijyteknikan avulla? Syntyi kaksi ryijyä TIE TO ja TUNNE, jotka muodostavat teoskokonaisuuden, ikään kuin avoimen kirjan aukeaman taipuen kaarevasti.

Vesilahden kirjaston suunnittelussa eri prosessit yhdistyivät luontevasti – tilojen ja värimaailman suunnittelu, kalusteiden ja välineiden valinta, taiteen ja tekstiilien suunnittelu sekä palvelukonseptin rakentaminen. Keväällä 2018 kirjastolle etsittiin nimeä kaikille avoimella nimikilpailulla. Nimikilpailu poiki huikeat 240 ehdotusta. Kirjaston ohjausryhmä valitsi ehdotusten

joukosta Lähde-nimen. Se kuvastaa Vesilahden luontoa, uudistumista, puhtautta ja ehkä myös hieman mystisyyttä. Tulevaisuuden kirjasto toimii lähteenä, josta asiakkaat ammentavat tietoa ja elämyksiä. Kirjasto on yhteisöllisyyden lähde. Kirjasto on myös tiedon ja tunteen lähde. Voisi sanoa, että Lähde-nimi pitää sisällään Vesilahden kirjaston palvelulupauksen. Ryijyteos ja Lähde-nimi yhdistyivät lisäksi kirjaston logossa. Logon ”avoin kirja”-teema on näkyvillä kirjaston teksteilleissä ja pinnoilla.

Kirjasto on kerännyt ympärilleen ihanan yhteisön, joka lähti

rakentumaan jo kirjaston suunnitteluvaiheessa ja vain laajenee. Kirjaston käyttäjien lisäksi kirjastolla on ohjausryhmä sekä kirjaston ystävät -ryhmä, jotka toimivat kirjaston kehittämisen ja tapahtumien järjestämisen tukena. Kirjastojen on hyvä kuunnella käyttäjiä ja pysähtyä välillä tarkastelemaan palveluitaan sekä suuntaansa. Digitaalisten palveluiden kysyntä haastaa varsin tuoreen kirjaston pohtimaan, kuinka palvelulupaus sekä tieto ja tunne saadaan toteutumaan myös digitaalisesti.

Mika Seppänen, sivistysjohtaja
Vesilahti

Kirjasto Valo tarjoaa tietoa, elämyksiä ja helppoa asiointia Valkeakosken keskustassa

Valkeakosken kaupunginkirjasto muutti uusiin tiloihin elokuussa 2019. Uusi pysyvä sijainti on vuonna 2012 keskustaan valmistuneessa liikekeskuksessa. Muuton taustalla oli vanhan kirjastotalon tuleva peruskorjaus.

Ennen uusien tilojen remonttia tulevassa kirjastotilassa oli avoimien ovien päivä, jossa kuntalaiset saivat kertoa toiveistaan. Tilojen suunnittelusta vastasi Arkkitehtisuunnittelu Mikko Uotila Oy. Kirjastosalin lisäksi yläkertaan tuli erillinen lehtisali ja opetustila, jota käytetään

Kirjastotoimenjohtaja Leena Toivonen kukittaa kirjasto Valon ensimmäisen asiakkaan Jorma Karvoson.

Kuva: Heidi Hosio

myös Valkeakoski-opiston tietotekniikkaopetukseen. Alakerrasta kirjasto sai pienen varastotilan.

Sisustuksen suunnitteli *Tuija Pallas* Sisustus-suunnittelutoimisto Tuulipuusta. Kilpailutusten jälkeen hyllyjen toimittajaksi valittiin F-inno ja kalustetoimittajaksi Martela, joka hoiti myös muuton. Lastenosastolle valittiin väritykseltään sopivat Artekin kalusteet.

Uusista tiloista haluttiin monikäyttöiset, niin kirjastokäytölle, opiskeluun kuin tapahtumillekin sopivat. Lastenosaston vetonauloihin kuuluu pelitila, jossa on PlayStation 4 ja Xbox -pelikonsolit ja kahdet virtuaalilasit. Hublet-asemasta voi lainata tabletin kirjastossa käytettäväksi.

Kirjastoautomaatiota on laajennettu omatoimikirjaston puolelle, ja aukioloaikaa on sen avulla lisätty. Erillisen lehtisalin laajemmista aukiolo-

ajoista osa on omatoimiaikaa. Aamuin, illoin ja sunnuntaisin lehtisaliin pääsee kirjastokortilla ja tunnusluvulla. Automaation toimitti P.V. Supa Oy.

Uusi kirjasto aukesi yleisölle kahden viikon osittaisen sulun päätteeksi 26.8.2019. Avajaispäivän jälkeenkin asiakasmäärät ovat olleet aiempaa suuremmat, onhan sijainti keskeinen, ja kirjastossa on helppo pistäytyä kauppasiöinnin yhteydessä.

Yleisön reaktiot ovat olleet valtaosin ihastuneita. Tiloja on kehitetty valoisiksi, avariksi ja viihtyisiksi. Nimikilpailun ehdotusten perusteella nimeksi tulikin kuvaavasti Valkeakosken kaupunginkirjasto Valo.

Heidi Hosio, tietoasiantuntija
Valkeakoski

Kuvat: Tommi Käppi

Virta tuo Nokian keskustaan palveluja, aktiivista tekemistä ja elämyksiä

Nokian pääkirjasto muutti keväällä 2020 uusiin tiloihin, kun syksystä 2017 asti rakenteilla ollut kirjasto- ja kulttuuritalo Virta valmistui kaupungin keskustaan vuoden-vaihteessa. Rakennuksen valkoinen puhdas paperipinta kuvastaa uutta alkua ja luo miellejhtymiä kirjoihin sekä Nokian paperiteollisuuteen. Virran pääsuunnittelijana toimi arkkitehti Pekka Koli. Virran kolmeen kerrokseen aukeaa pääkirjaston lisäksi kaupungin taide- ja kulttuuritiloja, keskustan nuorisotilat sekä vapaa-aikapalveluiden asiakaspalvelupiste. Aulassa tulee toimimaan myös viihtyisä Eepos-kahvila. Yhteensä Virrassa tulee työskentelemään noin kolmekymmentä kaupungin vapaa-aikapalveluiden työntekijää, joista noin puolet kirjastolaisia.

Kaupunkilaisille uusi pääkirjasto tarjoaa tuttuja palveluiden ja aineistojen lisäksi myös paljon uutta. Virrassa on panostettu etenkin erilaisiin muunneltaviin tiloihin ja talosta löytyykin paikkoja sekä hiljaiseen työskentelyyn että aktiiviseen tekemiseen.

Pyörien päällä seisovat siirreltävät aineistohyllyt mahdollistavat monipuoliset toiminnot niin toisen kerroksen lasten- ja nuortenosastolla kuin kolmannen kerroksen musiikkiosastollakin, jossa sijaitsee kirjaston elävän kulttuurin näyttämö Stage. Taiteen tekijöille kolmannesta kerroksesta löytyy myös Pop up -näyttelyseinä, josta voi varata näyttelyajan omien töidensä esittelyyn.

Kahdeksantoistapaikkainen lukusali ja Urban Office -työskentelytilat mahdollistavat hiljaisen työskentelyn, kun taas äänieristetyssä musiikkihuoneessa voi laulaa ja soittaa sydämensä kyllyydestä. Lasten- ja nuortenosaston monitoimihuone sekä peli- ja elokuvahuone soveltuvat

hyvin tapahtumien järjestämiseen ja erilaisiin ryhmäkäynteihin. Virrasta löytyy kaupunkilaisien käyttöön myös varattavia työskentely- ja kokoustiloja.

Odotamme innolla kirjasto- ja kulttuuritalo Virran avaamista yleisölle.

*Pasi Kangas, kirjastopedagogi
Nokia*

Kirjaston aineistotiloista on tehty selkeät ja valoist. Tilat avautuvat kahteen suuntaan laajojen lasiseinien välityksellä sekä toisesta että kolmannesta kerroksesta.

VIRTA

KIRJASTO- JA KULTTUURITALO

Virran logon lähtökohtina ovat talon nimi, arkkitehtuuri sekä Nokian kaupungin "Täällä syntyy uutta" -sloganissakin toistuva aallokko ja virtaava vesi.

Grafiikka: Villivisio Oy

Peltolammin kirjasto pääsi väistötilaan

Peltolammin kirjasto avattiin Peltolammin koulun piha-alueelle valmistuneessa väistötilassa tammikuussa 2020. Kirjaston lisäksi väistötilassa toimivat koulu, esiopetus, neuvola ja kouluterveydenhuolto sekä Me-talo. Väistötila rakennettiin vanhan koulurakennuksen sisäilmaongelmien vuoksi. Urakan toteutti Elementit-E Oy, rakennusarkkitehtinä toimi **Sirpa Wahlbom** Arkkitehtisuunnittelu Arkilla Oy:stä ja rakennuttamisesta vastasi Tampereen Tilapalvelut Oy. Kirjastolla on kompaktit, mutta toimivat tilat. Koska tilaa on

noin 100 m² eli puolet vähemmän kuin vanhassa, kokoelmaa karsittiin, mutta samalla uusittiin. Tunnelma on tiivis etenkin iltapäivisin, kun koululaiset valtaavat kirjaston. Rauhaisaakin asiointiaikaa on: Kirjastosta tuli Tampereen viides omatoimikirjasto, kun omatoimiaukiolo otettiin käyttöön maaliskuussa hetkeä ennen koronaepidemiaa. Omatoimisuuden myötä kirjaston aukioloajat laajenivat peräti 65 tunnilla viikossa. Väistötilassa toiminta jatkuu, kunnes Peltolammin hyvinvointikeskus valmistuu arviolta vuonna 2025.

Härmälän kirjastosta saatiin esteetön

Uudistettu Härmälän kirjasto avattiin perusteellisen remontin jälkeen maaliskuussa 2020 runsaan puolen vuoden kiinniolon jälkeen. Kirjasto ehti olla avoinna neljä päivää, kunnes se koronaepidemian vuoksi jälleen suljettiin. Avajaiskahvitarjoiluakaan ei ehditty vielä järjestää.

Peruskorjauksessa kirjasto uudistettiin talotekniikkaa myöten. Remontin ja uusien kalusteiden myötä kirjastotilasta tuli raikas ja valoisa. Sisustuksessa näkyy viitteitä 1950-lukuun sekä Härmälän kaupunginosan historiaan lentoteemoineen: musta-valkoisen kuvakollaasin ja lattiasa näkyvän lentokoneen varjon lisäksi lastenosastolla voi istahtaa kuumailmapallon kyytiin. Isona parannuksena on esteettömyyden toteuttaminen: kirjaston portaikkoon on asennettu lavahissi ja toiseen luiska. Kirjasto varusteltiin myös omatoimikirjastotekniikalla, joten Härmälässäkin omatoiminen kirjastoasiointi on mahdollista vielä kuluvan vuoden aikana.

Hankkeen rakennuttajana oli Tampereen tilapalvelut ja kokonaisurakoitsijana Karhen Rakennus Oy. Rakennusarkkitehtinä toimi **Kari Salonen**.

Taina Sahlander, aluekirjastonjohtaja
Tampere

Koukkaa Koukkuniemeen

Tampereella sijaitseva Koukkuniemen kirjasto on palvellut vuosikymmeniä Pohjoismaiden suurimman vanhainkodin asukkaita, henkilökuntaa ja omaisia. Tammikuussa 2018 kirjasto muutti uusiin tiloihin Koukkuniemen alueella sijaitsevan palvelukoti Toukolan yhteyteen. Muuton yhteydessä palvelukonseptia uudistettiin siten, että uusi kirjasto toimii myös kaikille avoimena lähikirjastona Tampereen Lapinniemen ja Käpylän kaupunginosien asukkaille.

Kirjasto (n. 100 m²) sijaitsee palvelukoti Toukolan pääaulassa. Samassa kerroksessa on jalkojenhoitola, kampaamo, kuntosali ja hammashoitola. Kirjasto toimii itsepalveluperiaatteella, henkilökunta päivystää kuusi tuntia viikossa.

Koukkuniemen alueen palvelukodeissa asuu noin 800 ikäihmistä. Asukkaiden on helppoa poiketa kirjastoon, sillä kattavan tunneliverkoston kautta palvelukodeista pääsee kirjastoon esteettömästi myös sisäkautta.

Kirjastossa on tarjolla 6 000 nidettä ja se palvelee kirjaimellisesti asiakkaita vauvasta vaariin, alueella asuu runsaasti myös lapsiperheitä. Lapsiasiakkaiden vilkas kirjastoasiointi on tuonut iloa palvelukotien asukkaille.

Kirjasto tukee palvelukotien ryhmätoiminnan ohjaajien työtä toimittamalla säännöllisesti kirjaston materiaaleja osastoille. Musiikkilevyt, äänikirjat, lyhyet kertomukset, kuvateokset, arvoitukset, vitsit ja tietokilpailukirjat ovat toivottua aineistoa. Kirjasto opastaa hoitohenkilökuntaa Celian palveluun liittyvissä kysymyksissä sekä järjestää tilaisuuksia, joissa henkilökuntaa mm. opastetaan digitaalisten kulttuurihyvinvointiin liittyvien sivustojen hyödyntämiseen omassa työssä.

Toukola-talon avajaisia juhlittiin riehakkaasti pari vuotta sitten sirkus-teemalla. Uuden kirjastotilan avajaisvuosi huipentui ”Neulo lämmin lahja vanhukseksi” -kampanjassa, joka innosti kaupunkilaiset neulomaan uskomattomat 1 500 paria villasukkia! Jokainen Koukkuniemen asukas sai lämpimän lahjan joulupaketissa.

Yhteislaulutilaisuus järjestettiin Koukkuniemen pylvas-salissa. Osanotto oli runsaat 80 henkilöä.

Lokkenlolia Koukkuniemessä Mimin ja Kukun johdolla! Ammattihaaveitakin kuultiin, pikkuinen Sara-tyttö vastasi Mimin kysymyksen haaveammattista, että hänestä tulee isona ”perhonen”.

Vuotta myöhemmin, vuonna 2019 kirjasto täytti 60 vuotta. Juhlavuoden kunniaksi järjestettiin monenlaista ohjelmaa: kirjavinkkausta, satutunteja ja yhteislaulutilaisuuksia. Koukkuniemen juhlasaliin koottiin pala kirjastohistoriaa vuosilta 1959–2019!

Asiakkaat ovat hienosti löytäneet uuden kirjastotilan ja lainausluvut ovat olleet komeassa kasvussa. Viime vuoden lainaus kasvoi edellisvuoteen verrattuna noin 20 prosenttia.

Heidi Ollikainen, kirjastonhoitaja
Tampere

Kuva: Opa Latvala

Nuolialan kirjastosta Nuoliala-keskukseksi

Nuolialan vanhalle kirjastolle heitettiin hyvästit keväällä 2019. Kirjasto ehti toimia vanhoissa tiloissa 1980-luvulta asti.

Uusi kirjasto avattiin uutuuttaan kiiltävissä tiloissa 8.8.2019, Nuolialan yhtenäiskoulun 2019 valmistuneessa lisäsiivessä. Nuorisotilat, kirjasto ja koulu muodostavat yhdessä Nuoliala-

keskuksen kokonaisuuden. Kyseessä on avoin ja kengätön tila, joka on suunniteltu mahdollisimman monikäyttöiseksi.

Päivällä tilan täyttävät kirjaston ja koulun toiminta ja arki-iltaisin nuorisotilatoiminta ja kirjasto vuorostaan yhdistävät toimintansa. Tiloja käytetään myös monipuolisesti esimerkiksi harrastustoimintaan. Uusien toimintamuotojen myötä kirjastossa aloitti myös kaksi uutta työntekijää ja kokonaisvahvuus nousi näin ollen neljään työntekijään. Saman katon alla toimitaan nyt tiiviissä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Kirjastoa käyttävät ahkerasti koulun ja päiväkotien lisäksi myös muut lähiseudun asukkaat ja kirjastopalveluissa pyritään huomioimaan tasapuolisesti kaikki käyttäjäryhmät.

Jenni Kemppinen, kirjastonhoitaja
Heidi Seppälä, kirjastonhoitaja
 Pirkkala

Kuva: Pirkkalan kunnan valokuva-arkisto

Nuolialan vanha kirjasto

Hyvinvointia Tesoman kirjastosta

Keväällä 2018 Tesoman hyvinvointikeskuksessa avattiin uusi Tesoman kirjasto. Allianssimallilla suunniteltu ja toteutettu kirjasto sijaitsee hyvinvointikeskuksen parhaalla paikalla katutasossa. Kirjaston välittömässä yhteydessä toimii Tesoman nuorisotila Nuorkka, jonka kanssa tehdään tiivistä yhteistyötä. Ylemmistä kerroksista löytyvät alueen terveystalut. Kirjaston lehtisali ja kolmannen sektorin ylläpitämä yhteisökahvila ovat samaa tilaa, joten ihmisten kohtaamisille on rakennettu hyvät puitteet. Myös varattavat tilat tukevat alueen asukkaiden mahdollisuuksia harrastamiseen ja kansalaistoimintaan. Kirjastossa on iloinen lastenosasto, pelihuone sekä työsooppia rauhallista työskentelyä varten.

Marjaana Meriläinen, aluekirjastonjohtaja
Tampere

Kuva: Saija Joutsimäki

Kuva: Markus Karkkulainen

Kuva: Markus Karkkulainen

Pieni remontti – suuri merkitys Kihniössä

Kihniön kirjasto on rakennettu vuonna 1986 ja ensimmäiset kolme vuosikymmentä se toimi jokseenkin alkuperäisessä asussaan. 2017 haimme ja saimme Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastolta avustusta asiakaspalvelun ajanmukaistamiseksi, ajatuksena hankkia lainaus/palautusautomaatti ja suunnitella asiakaspalvelutiskin ympäristö uusiksi. Automaatti hankittiin ensimmäiseksi, sitten arkkitehti tuli suunnittelijaksi ja lopulta kirjastosalissa tapahtui aika paljon uudistusta. Avustus kattoi suunnittelukulut ja kunnan omin varoin hankittiin kalusteet. Teknisen osaston työntekijät tekivät pääosan töistä.

Musiikinkuuntelu- ja videoidenkatselulaitteet saivat lähteä ja asiakaspalvelutiski ja lehtienlukupaikka vaihtoivat paikkaa. Näin lehtienlukijat pääsevät nyt nauttimaan kattoikkunoiden tuomasta kauniista valosta. Keskilattian uudet kalusteet saivat alleen pyörät, ja seinälle kiinnitettiin sähköinen valkokangas. Kattoon tuli projektori ja näin saimme hienon, helposti muunneltavan tilan yleisötapahtumia varten.

Valaistussuunnitelmakin tehtiin mutta sen toteuttaminen odottaa nyt omatoimikirjastototeutusta, joka onkin Kihniön kirjaston kehityksen seuraava vaihe, ja LSSAVI on jo näyttänyt sille vihreää valoa.

Uudistus on ollut onnistunut ja herättänyt ihastusta. Kirjasto näyttää nyt avarammalta kuin ennen ja useita tapahtumia ehdittiin jo pitää uusi-
tuissa tiloissa syksyn 2019 aikana.

Paula Latvajärvi, kirjastonjohtaja
Parkano

Parasta palvelua omatoimisesti -yhteistyöhanke yli kaupunkirajojen

Parasta palvelua omatoimisesti on Espoon, Lahden ja Tampereen kaupunginkirjastojen yhteinen omatoimikirjastojen kehittämishanke, jota Espoo vetää. Hankkeen painopisteitä ovat käyttäjien tarpeet ja toiveet, omatoimikirjasto kansalaistoiminnan tilana sekä henkilökunnan uusi rooli omatoimikirjastoissa.

Hanke alkoi syksyllä 2019 ja se jatkuu vuoden 2020 loppuun asti. Tähän mennessä olemme tutkineet kyselyjen avulla eri asiakasryhmien tarpeita ja toiveita. Kyselyissä on käynyt selkeästi ilmi, että asiakkaat ovat todella tyytyväisiä omatoimiajan tarjoamaan laajennettuun mahdollisuuteen käyttää kirjastojen palveluita, esimerkiksi: ”Viikonloput ovat ihania, kun voi tulla lueskelemaan tänne lehtiä ja kirjoja.”

Tuulia Kappas, kirjastonjohtaja
Tampere

Pirkanmaan omatoimikirjastot (toukokuu 2020)

Kangasala

- Sahalahden kirjasto
- Vatialan kirjasto

Mänttä-Vilppula

- Vilppulan kirjasto

Nokia

- Linnavuoren kirjasto

Orivesi

- Eräjärven kirjasto
(koulujen toiminta-aikoina)

Pirkkala

- Pääkirjaston lehtilukusali
- Toivion kirjasto

Punkalaidun

- Punkalaitumen kirjasto

Pälkäne

- Pälkäneen pääkirjasto
- Luopioisten kirjasto

Sastamala

- Kiikoisten kirjasto
- Mouhijärven kirjasto
- Suodenniemen kirjasto
- Äetsän kirjasto

Tampere

- Koivistonkylän kirjasto
- Kämenniemen kirjasto
- Messukylän kirjasto
- Peltolammin kirjasto
- Terälahden kirjasto

Valkeakoski

- Valkeakosken pääkirjaston lehtisali

Vesilahti

- Vesilahden kirjasto

Virrat

- Virtain kirjaston lehtisali

Ylöjärvi

- Kurun kirjasto
- Viljakkalan kirjasto

Ennen nukkumaanmenoa Kirjatti-kissa kokosi pehmot iltasadun äärelle. Herra Hakkarainen tosin simahti jo ennen kuin satua ehdittiin aloittaakaan.

Pehmot valtasivat Virtain kirjaston

Ensimmäistä kertaa järjestetty Pehmojen Yö -tapahtuma keräsi mukavankokoisen joukon monenmoisia pehmoja Virtain kirjastoon 20.11. 2019. Illan ja osittain yönkin aikana ehdittiin lukea monta kirjaa, pelata lautapelejä ja soittaa ukulelea. Osa pehmoista vähän riehaantuikin ajellessaan rollaattorilla ympäri kirjastoa! Herra Hakkaraisen satutuokio jäi harmittavasti kesken tämän nukahdettua jo muutaman lauseen jälkeen. Onneksi Pöllöllä yöeläimenä ei ollut minäkäänlaisia vaikeuksia pysyä hereillä, ja tämän jännittävät kertomukset olivatkin supersuosittuja. Aamun valjetessa kaikki olivat iloisella mielellä jännittävästä kirjastoseikkailusta, mutta mukava oli silti palata takaisin omaan tuttuun kotiinkin!

Johanna Lampila, kirjastonhoitaja
Virrat

Musikaalinen Smurffi intoutui soittamaan kirjaston hyllystä löytämäänsä ukulelea. ”Tästä on hyvä jatkaa isommille lavoille”, totesi Smurffi jatkosuunnitelmistaan.

Pöllön kertomat tarinat eivät olleet pöllömpiä!

Virtain kirjastossa tapahtuu!

Vuosina 2018–2019 Virtain kirjastossa järjestettiin monenlaista tapahtumaa eri-ikäisille asiakkaille aina kirjailijavierailuista ja luennoista pehmojen yöhön. Painopisteenä on ollut lapsille ja nuorille suunnattu toiminta yhteistyössä koulujen ja varhaiskasvatuksen kanssa.

Yhteistyösopimuksemme mukaisesti kouluille on tarjottu palveluja ja sisältöjä, kuten kirjailijavierailuja, tiedonhaun opetusta ja kirjavinkkausta, järjestetty konsertteja ja teemallisia tapahtumia. Lukemisen kannustimena on toiminut Juku!Luku-kisa, jossa on etsitty vuoden lukevinta alakoululuokkaa. Kunniakirjan lisäksi kisan voittanut luokka on lunastanut itselleen yksityisnäytöksen paikallisessa elokuvateatterissa.

Virtain kirjaston kuukausittaiset, alle puolen tunnin mittaiset, elävöitetty tai interaktiiviset satutuokiot ovat keränneet kuulijoita niin päiväkodista kuin erityisryhmistäkin.

Muksufestareilla kirjastolla oli oma seikkailurastinsa, jonka aarteenetsinnässä vieraili satakunta kävijää. Kirjalitassa, lastenkirja- ja sana-

taidefestivaalissa 2019, teemana olivat seikkailujen sankarit ja kelmit.

Lukemisen jaloa taitoa ei unohdeta kesälomilakaan. Silloin perheen pienimmät ja alakouluikäiset ovat keränneet lukutarroja lukukampanjan passiin. Täytettyä passia vastaan on voinut osallistua kirja-arvontaan sekä kaikille avoimeen päätösjuhlaan loppukesästä. Hieman isommille lapsille ja nuorille on kirjailijavieraiden lisäksi järjestetty mm. Soturikissat-tapahtuma, joka rakentui Erin Hunterin samannimisen fantasiasarjan ympärille. Kävijöitä oli yli viisikymmentä.

Vaikka toiminnan painopiste voi resurssien ja tarpeiden mukaan suuntautua tiettyyn kohderyhmään, on kirjastolla velvollisuus huomioida kaikenikäiset asiakkaat toimintaa suunniteltaessa. Erilaiset vierailijaluennot, konsertit, näytteilyt ja esittelyt tuovat esille kirjaston merkityksen paitsi yhdenvertaisten palvelujen, kokoelmien ja tilojen tarjoajana, myös luovat sisältöä kansalaisten vapaa-aikaan.

*Johanna Lampila, kirjastonhoitaja
Virrat*

Meillekin kirjailija

Kangasalla havaittiin, että lähikirjastoissa ei ole järjestetty kirjailijavierailuja. Syntyi idea vierailuista ja niiden monistamisesta. ”Meillekin kirjailija” -hankkeen tavoitteena oli, että jokaisessa lähikirjastossa käy yksi aikuisille ja yksi lapsille suunnattu kirjailijavieras. Kangasalla on kolme lähikirjastoa.

Syksyllä 2019 toteutimme lapsille suunnatun kirjailijavierailun. Kirjailijavieraana oli Jari Mäkipää. Hän esiintyi kouluilla, koska siellä on paremmin tilaa isoille ryhmille. Keväällä 2020 kirjailijavieraana oli Heidi Kõngäs. Hän esiintyi kirjastoissa kolmena peräkkäisenä iltana. Molemmat vierailut olivat hyvin onnistuneita. Rahaa jäi vielä yhteen vierailuun, joka toteutetaan syksyllä 2020.

*Katja Virolainen, kirjastonhoitaja
Kuhmalahden kirjasto*

"Kirjasto saapuu päiväkotiin"
Uusi yhteistyön muoto päiväkodin ja kirjaston välille
Avi-hanke 2017

Kirjasto päiväkotiin ja päiväkoti kirjastoon

Vuonna 2017 alkoi Ylöjärvellä AVIn rahoittama hanke, jolla innostettiin sekä lapsia että varhaiskasvatuksen henkilökuntaa satujen ja tarinoiden pariin sekä vinkattiin päiväkotien henkilökunnalle kirjallisuutta. Hanketyöntekijänä työskenteli kirjastonhoitaja Päivi Juuti.

Kirjasto saapui päiväkotiin

Kohderyhmänä olivat päiväkotien sekä perhepäivähoidon henkilökunta ja 3–5-vuotiaat lapset. Päiväkotivierailu tehtiin kaikkiin 3–5-vuotiaiden ryhmiin Ylöjärvellä (25 kunnallista ja 6 yksityistä palvelusetelipäiväkotia). Lapsille pidettiin puolen tunnin satutuokio ja aikuisille vinkattiin yhteisiin lukuhetkiin sopivia lastenkirjoja sekä lastenkirjallisuuteen ja lapsille lukemiseen liittyvää tietokirjallisuutta.

Satutuokiossa tärkeintä oli tarinallisuus ja lapsen ilon ja innostuksen herättäminen tarinakorin, satujen, loruleikin, aarrearkusta lopuksi löytyneen pöllötarran ja pehmolelun, pöllö Oranssin houkuttelevana. Tarinallisessa satutuokiossa oli myös kirjastotietoa, mm. pöllö Oranssin taskusta löytyneen kirjastokortin muodossa.

Vuosina 2017–2018 hanketyöntekijä piti päiväkodeissa 64 satutuokiota, vinkkauksia henkilökunnalle järjestettiin 31 kertaa. Yhteensä tavoitettiin 859 lasta ja 107 aikuista.

Palautteita:

"Hän (sadunkertoja) innoitti ja inspiroi myös meitä aikuisia. Kertoi erilaisista mahdollisuuksista hyödyntää kirjaston palveluja sekä madalsi kynnystä olla yhteydessä kirjastoon erilaisten projektien ja aiheiden tiimoilta."

"Vanhemmiltakin saimme positiivista palautetta. Olivat pitäneet kotiin jaetuista kirjallisuustodistuksista."

"Oli todella kiva saada vinkkejä lastenkirjoista ja myös niistä muista kirjoista, joita me voimme hyödyntää työssämme. Ne kirjalistat olivat todella hyödyllisiä. Emme tieneet, että voimme tilata kirjastosta kirjapaketteja aiheittain, joten sitä tulemme varmasti hyödyntämään. Ja lasten taidenäyttely kirjastoon on ajatuksissamme."

Päiväkoti saapui kirjastoon

Yhteistyössä varhaiskasvatuksen kanssa tarjottiin kirjastosta kaukana sijaitsevien päiväkotien muutamille lapsiryhmille tutustumisvierailu pääkirjasto Leijaan helmi-huhtikuussa 2019. Varhaiskasvatus maksoi bussimatkat, kirjasto hanketyöntekijän palkan ja muut kulut. Satutukion lisäksi vierailulla tutustuttiin lainaukseen, palautukseen ja kirjaston takahuonetöihin. Vierailuja oli 17, joissa lapsia 233 ja aikuisia 35.

*Liisa Nikkilä, kirjastotoimenjohtaja
Ylöjärvi*

Palautetta:

"Satuhetki oli mukaansa tempaava ja pöllö Oranssi lasten (ja aikuistenkin) suuri suosikki. Myös käynti kirjaston "takahuoneessa" katsomassa kirjan muovitusta ja kirjasairaala oli mieleenpainuva. Hienoa, että asioiden tekemistä näytettiin konkreettisesti. Muutaman lapsen mielestä retki jännitti liikaa, eikä ehkä siksi osannut omasta mielestään keskittyä tarpeeksi kirjojen lukemiseen tai sadun kuuntelemiseen."

Vaareista vauvoihin

Vuoden 2019 alussa Ylöjärven kirjasto käynnisti yhteistyön ATK Seniorit Mukanetti ry:n kanssa. Vertaisohjaajat neuvovat säännöllisesti ikäihmisiä tietoteknisten laitteiden käytössä sekä Leijassa että Kurussa. Viljakkalaankin toimintaa viritellään.

VauvaKino käynnistettiin Leijassa vuoden 2019 alussa. Kerran kuussa vauvojen vanhemmille tai muille hoitajille tarjotaan tilaisuus katsella aikuisten elokuva lapsi mukanaan. VauvaKino pääsi Ylöjärven joka kotiin jaettavaan tiedotuslehteenkin etusivulle.

Ylöjärven Nuorisoseura ry haluaa innostaa lapsia lukemaan ja ompeli kierrätyskankaasta pieniä kirjastokasseja korttitaskuineen. Seura lahjoitti ompelelman noin 700 kassia kirjastolle. Niitä jaettiin vuonna 2019 paitsi kaikille eskareille myös muille pienille kirjastonkäyttäjille.

Ensimmäinen pehmoeleinten yö sai Leijassa huikkeen suosion. 79 suurta ja pientä pehmoa yöpyi kirjastossa leikittyään ensin mm. varastossa, otettuaan selfieitä kopiokoneella, syötyään iltapalaa ja kuunneltuaan tietenkin iltasadun.

*Liisa Nikkilä, kirjastotoimenjohtaja
Ylöjärvi*

Kuva: Hanna Tuuri

Lainaa SUP-lauta!

Parkanon kaupungin liikuntapalvelut hankki liikuntavälineitä, kirjasto lisäsi ne tietokantaan ja alkoi lainata. Tämä kaikki sai alkunsa liikuntapalveluiden kyselystä vuonna 2018, jossa kysyttiin ajatuksia palveluiden kehittämisestä.

Syntyi idea lainattavista liikuntavälineistä, ja koska kirjastolla on jo valmiit lainaus- ja varauskäytännöt, syntyi laajamittainen yhteistyö liikunta- ja kirjastopalveluiden välille.

Välineiden suosio on ollut suurta. Jo ennestään kirjastossa oli lainattavana pieni määrä pienikokoisia liikuntavälineitä kuten kävelysauvoja ja tasapainolautoja. Uudet välineet laajensivat valtavasti tarjontaa, mutta loivat myös suuren tilan tarpeen.

Vuotta aiemmin valmistuneiden uudistettujen tilojen suunnittelussa ei oltu vielä tietoisia uuden mittaluokan liikuntavälinelainaamosta. Hyvällä tahdolla niille löytyi kuitenkin tilaa.

Kanooteista maastopyöriin

Parkanossa on paljon luontoa ja vesistöjä, niinpä kokoelmaan onkin otettu ilmatäytteisiä kajakkeja, SUP-lautoja ja jopa lasikuitukanootteja. Näitä ei monikaan halua itselleen ainakaan kokeilematta. Kanootit on sijoitettu muualle, mutta avaimet saa kirjastolta. Mukaan saa tarvittaessa pelastusliivit.

Lumikenkiä on useita pareja: lumisena talvena 2018–2019 niitä jopa jonotettiin.

Maastopyörät ovat suosittuja ympäri vuoden. Kesäisin on lainattu myös koulujen Jopo-kaupunkipyöriä.

Lainattavana on myös mm. frisbeegolfkori ja -kiekkoja, petankki, boccia, hulavanteita ja kahvakuulia.

Iloa asiakkaille

Vaikka erityisaineisto on hieman työllistävää, henkilökunnan suhtautuminen on silti positiiivista. Kirjastolaisten ei tarvitse paikata kajakkien reikiä tai etsiä uusia lukkoja pyöriin. Liikuntaväki huoltaa välineet.

Isoja välineitä lainatessaan asiakas allekirjoittaa erillisen sopimuksen, jossa määritellään lainaamisen ehdot.

Parasta liikuntavälineiden lainaamisessa on se ilo, jota ne tuottavat asiakkaille. Ne ovat tuoneet myös paljon sellaisia asiakkaita jotka eivät ole muuten käyneet. Ensin lainataan läskipyörä, sitä palautettaessa mukaan tarttuu dekkari, ja siitä se sitten lähtee...

Paula Latvajärvi, kirjastonjohtaja
Parkano

Lava haltuun ja soitto narulle

Voiko kirjasto toimia paikallisen musiikkiskenen voimauttajana? Voiko kirjasto tarjota puitteet, joissa paikalliset musiikintekijät ja musiikkiyleisö kohtaavat yhteisöllisessä hengessä? Nämä kysymykset olivat lähtökohtana Sastamalan kaupunginkirjaston AVIn ja Sastamalan kaupungin kulttuuritoimen tuella vuonna 2019 toteuttamassa ”Lava haltuun ja soitto narulle” -hankkeessa. Hankkeeseen osallistui yli 200 sastamalalaista laulajaa ja soittajaa, ja sen kohokohtia olivat Sastamalan pääkirjastossa ja lähikirjastoissa järjestetty konserttisarja sekä Sastamalan kaupungin 10-vuotista taipaletta juhlistanut cd-levyjulkaisu.

Marko Aho, kulttuurikirjastonhoitaja
Sastamala

Mouhijärven kirjasto puisine sisäverhoiluineen osoittautui otolliseksi esiintymis- ja äänitystilaksi Sastamalan kaupunginkirjaston musiikkihankkeessa. Kuvassa M.O.P. -yhtye ja hankkeen vetäjä Marko Aho äärimmäisenä oikealla.

Vintillä kohdataan

Sastamalan pääkirjastolla on toiminut syksystä 2017 alkaen matalan kynnyksen kohtaamispaikka Vintti, joka perustettiin Sastamalaan osana edellisen hallituksen kärkihankkeen Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelmaa.

Kohtaamispaikkatoiminnan tavoitteena on mm. tarjota maksutonta perheille suunnattua vertais-toimintaa ja tukea, vahvistaa vanhemmuutta ja yhteisöllisyyttä sekä lisätä perheiden osallisuutta ja voimavaroja.

Vintin toiminnan edellytys on ollut laaja-alainen yhteistyö kirjaston ja muiden kaupungin toimialojen sekä kolmannen sektorin kesken. Vintissä toimin-

taa ovat olleet toteuttamassa mm. järjestöt, sosiaalipalvelut, perheneuvola ja varhaiskasvatus. Toimintaa koordinoi perhepalvelukoordinaattori.

Tiina Haronoja, perhepalvelukoordinaattori
Sastamala

Palveluja lapsille ja lapsiperheille

Urjalan kirjasto sai vuonna 2018 Aluehallintovirastolta avustusta ”Palveluja lapsille ja lapsiperheille” -hankkeeseen. Hankkeen myötä kut-suimme joulukuussa 2019 Maukan ja Väykan avustajineen vieraaksemme kirjastoon. Riemukkaana yleisönä oli lapsia päiväkodista ja iltapäiväkerhosta. Maukka ja Väykkä totesivat ”Hurjalan” kivaksi paikaksi!

Merja Tuovio, kirjastonjohtaja
Urjala

UUTTA PIKI-TYÖKALUPAKISSA

Hanki hankintaportaali

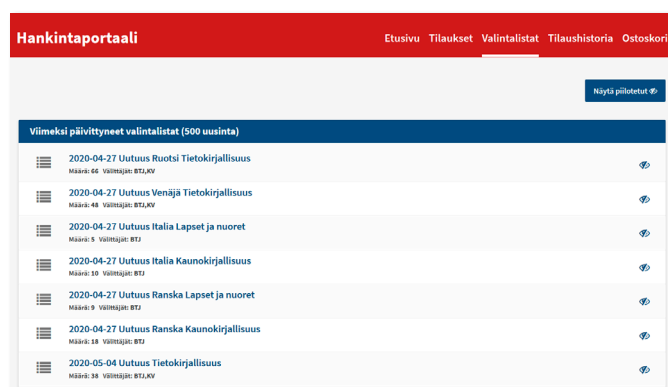
Tampereen kaupunginkirjasto otti käyttöön helmikuussa 2019 Woima Services Oy:n kehittämän Hankintaportaalin. Portaaliin tulevat välittäjien valintalistat, joista valitsijat tekevät valinnat.

Kirjojen julkaisutiedot ovat portaalissa, samoin kuin sen välittäjän hinta, joka sillä hetkellä on halvempi. Hankinta tilaa portaaliin tehdyt valinnat päivittäin, ja tällöin portaali vielä kilpailuttaa jokaisen teoksen Kirjastopalvelun ja Kirjavälityksen kesken. Tilaus lähtee automaattisesti halvemmallalla teosta tarjonnelle. Tieto tilauksesta siirtyy portaalista kirjastojärjestelmään, ja vasta tuolloin kirjasto saa tietoonsa, kumpi välittäjä teoksen toimittaa.

Portaali on tuonut taloudellista etua, kun jokainen teos kilpailutetaan reaaliaikaisesti, mikä on alentanut kirjojen keskihintoja. Myös

hankintakilpailutus oli helpompia, koska toimittajiksi saatettiin ottaa kaikki, jotka täyttivät yleiset vaatimukset. Alennuksia tai tarjouskoreja ei tarvinnut miettiä.

Maarit Helén, kokoelmapäällikkö
Tampere

Asiakastulostusjärjestelmä uusiksi!

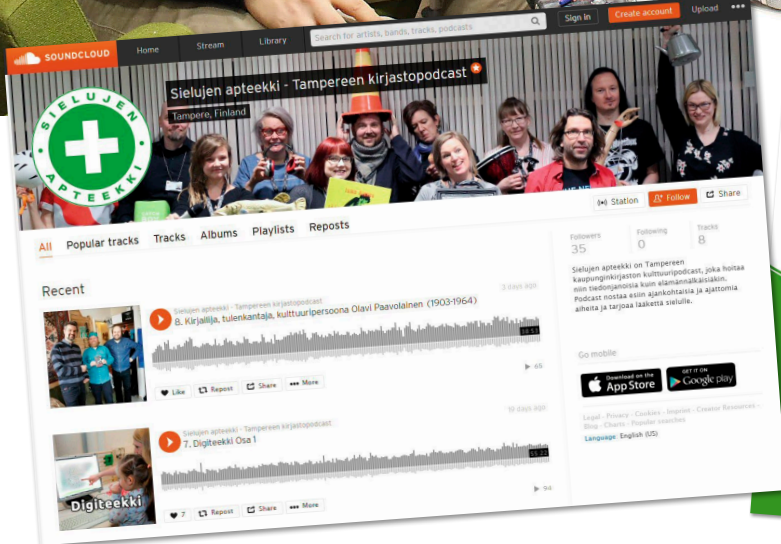
Tampereella otettiin käyttöön turvallinen tulostus-, kopiointi- ja skannausjärjestelmä loppuvuonna 2018. Järjestelmän käyttäjäksi pääsee rekisteröimällä kirjastokorttinsa monitoimilaitteella ja ostamalla kortilleen tulostussaldoa asiakaspalvelupisteessä.

Tulostaminen onnistuu kirjaston koneelta tai omalta laitteelta – vaikka kotisohvalta. Tulostustyö vapautetaan halutulta monitoimilaitteelta kirjastokortilla ja sen tunnusluvulla.

Vuonna 2019 monitoimilaitteilla tulostettiin 201 000 ja kopioitiin 92 000 kertaa. Lisäksi laitteilla skannattiin 39 000 kertaa. Tulostusratkaisun seuraavina kehityskohteina ovat verkkomaksaminen sekä laajentaminen halukkaille PIKI-kunnille.

Ismo Raitanen, verkkopäällikkö
Tampere

Sielujen apteekki – Tampereen kirjastopodcast

Vapaamuotoinen ryhmä Tampereen kirjastolaisia, eli suunnittelija Leena Parviainen, kirjastonhoitajat Juhani Koivisto ja Juhani Valkama sekä AKE-koordinaattori Jarkko Rikkilä, keskusteli käytäväpuheissa podcasteista. Ryhmä piti pari kokousta ja kävi toimeen. Kirjaston podcastin nimeksi tuli Sielujen apteekki - Tampereen kirjastopodcast.

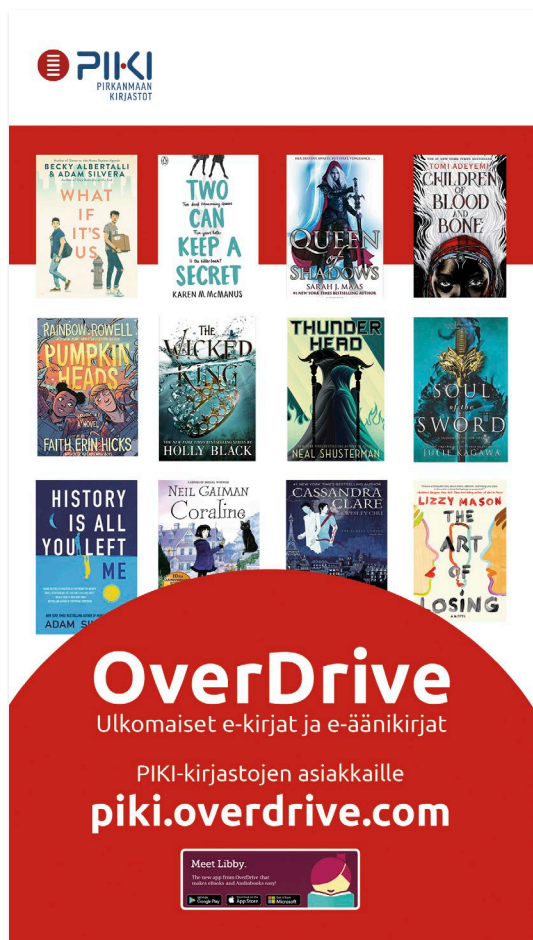
Juhanit tekivät kaksi ensimmäistä lähetystä ja lähtivät liikkeelle vaatimattomasti aiheista kuten kuolema ja elämä. Ensimmäisiin lähetyksiin

saatiin myös ulkopuolisia vieraita, kuten runoilija Anna Elina Isoaro, näytelmäkirjailija Jonni Pantzar ja musiikkiterapeutti, muusikko Miia Lepola. Tämän jälkeen myös useat muut kirjastolaiset ovat tehneet podcast-jaksoja.

Sielujen apteekki -podcastiin voi tehdä hyvin laajalla näkökulmalla erilaisia juttuja erilaisista aiheista.

*Juhani Koivisto, kirjastonhoitaja
Tampere*

KIRJOJA, KINOJA JA KAUSIKORTTEJA

OverDrive

PIKI-päivänä 23.9.2019 avattiin uusi, lähinnä englanninkielistä kauno- ja tietokirjallisuutta sisältävä palvelu OverDrive. Palvelussa on e-kirjoja ja e-äänikirjoja kaikenikäisille. OverDrive-palvelu on käytössä maailmanlaajuisesti jo 45 000 kirjastossa ja koulussa.

Helppokäyttöistä palvelua voi käyttää suoraan selaimella tai ladata mobiililaitteelle kätevän Libby-sovelluksen.

OverDrivessa olevien kirjojen lainaamiseen tarvitaan Piki-kirjastokortin numero ja tunnusluku.

Vuoden 2019 loppuun mennessä kokoelmassa oli 1 000 teosta ja niitä oli lainattu 3 500 kertaa.

Kirjastokino

Tampereen kaupunginkirjasto aloitti vuoden 2019 marraskuun alussa uuden kotimaisen elokuvien suoratoistopalvelun Kirjastokino-koeikäytön. Vuoden loppuun mennessä muutkin Piki-kirjastot liittyivät palveluun mukaan.

Kirjastokino-palvelussa on sekä aikuisille että lapsille kotimaisia ja ulkomaisia elokuvia, lyhytelokuvia, harrastevideoita ja dokumentteja. Koronakriisin alettua käyttöluvut pomppasivat kaksinkertaisiksi.

Kokoelmaa voi katsella rajoituksetta. Osa sisällöistä on palvelussa pysyvästi, osa vaihtuu neljä kertaa vuodessa.

Elokvatarjontaan voi tutustua kirjautumatta, mutta vain kirjautumalla Piki-kirjastokortilla ja siihen liitettyllä tunnusluvulla pääsee katsomaan elokuvia. Koska Kirjastokinossa on elokuvia eri ikärajoituksin, palvelu tarkistaa kirjautumisen yhteydessä asiakkaan iän. Näin lapset pääsevät katsomaan vain ikäisilleen tarkoitettuja elokuvia.

Kirjastokino toimii kaikissa uusimmissa selaimissa pöytäkoneilla, tableteilla ja puhelimilla.

Kausikorttihuuma

lokakuussa 2019 Helsinki Seagullsin urheilutoimenjohtaja Toni Leppäsen idea kirjastosta lainattavista kausikorteista levisi Suomen kirjastoihin kulovalkean tavoin. Tampereellekin haaste rantautui nopsasti ja kirjastossa päätettiin jo lähtökuopissa, että erityisesti myös kulttuuripuolen kortit sopivat lainattavaksi urheiluseurojen kausikorttien rinnalla.

PIKI-kirjastoissa on lainattavissa 30 erilaista korttia, mutta niitä ei ole kaikissa PIKI-kirjastoissa. Tampereen pääkirjasto Metsossa on urheiluseurojen lisäksi tarjolla kortteja myös teattereihin, klubeihin ja Tampere filharmonian konsert-

teihin. Tyypillisesti kortti tarjoaa sisäänpääsyn yhdelle hengelle tapahtuman katsomoon. Mutta toimintaakin on tarjolla. Kauppi Sport Centerin kortti oikeuttaa 2–4-henkisen perheen pääsyn erilaisiin aktiviteetteihin. Oriveden kirjastossa puolestaan lainataan kudontakorttia, jolla voi tutustua kangaspuihin ja kudontaan paikallisessa Taitokeskuksessa kahden viikon ajan.

Kausikortteja ei voi varata eikä uusia ja niillä on yleensä viikon laina-aika.

*Pirjo Järvinen, koordinaattori
Tampere*

Lehtien lukemisen uudet muodot

Moni kirjaston lehdenlukijoista rentoutuu edelleen nimenomaan painetun lehden ääressä ja paperilehdet ovatkin säilyttäneet asemansa kirjastojen lehtikokoelmissa. Heitä varten kirjastoissa ovat yhä luettavana ja lainattavana aikakauslehdistä kysytyimmät puutarha-, käsityö-, kodinhoito-, sisustus- ja autolehdet. Myös eri kulttuurialojen, tieteen ja tekniikan yleislehdet ovat säilyneet paperilehtien kokoelmissa. Sanomalehdistä luetuimmat tulevat edelleen paperisina. Vuoden 2019 lainatuimpien lehtien kärkeä ovat Anna, Tieteen Kuvalehti Historia, Me Naiset ja Aku Ankka.

Paperilehtien lisäksi kirjastoissa luetaan e-lehtiä. Kirjaston e-lehtipalveluista suosituimpia ovat kotimaiset aikakauslehtiä sisältävä eMagz ja sanomalehtiin keskittynyt ePress sekä kansainvälisiä sanoma- ja aikakauslehtiä lukijoille välittävä PressReader.

PressReader-lehtipalvelun käytössä on pienosta vähenemistä vuodesta 2018 vuoteen 2019. Silti tästäkin palvelusta on luettu vuoden 2019 aikana 12 364 pääosin englanninkielistä julkaisua, joiden sisältö käsittelee mm. uutisia, ajankohtaisaiheita, musiikkia, viihde-elämää ja muotia. PressReader-palvelu on käytössä seitsemässä PIKI-kirjastossa.

Molempien kotimaisten e-lehtipalvelujen käyttö on kasvanut tasaisesti PIKI-kirjastoissa. eMagzin kautta on vuoden 2019 aikana luettu 168 137 lehteä. Sen käyttö on vuodesta 2018 vuoteen 2019 kasvanut 52 %. eMagzin luetuimpia lehtiä ovat iltapäivälehtien lisäksi laajalevikkisimmät yleisölehdet. Listan kärjessä ovat Kauppalehti, Seiska, Apu, Me Naiset, Tekniikan Maailma, Anna ja Seura.

Vuoden 2019 aikana ePressin tarjoamia sanomalehtiä on luettu PIKI-kirjastoissa 218 820 kappaletta. Palvelun käyttö on vuodessa kasvanut 43 %. ePressin lehdistä kymmenen suosituimman kärkeä pitävät Aamulehti ja Helsingin Sanomat, muilla kärkisijoilla on valtakunnallisesti laajalevikkisiä sanomalehtiä. Näiden joukkoon on pienistä paikallislehdistä yltänyt Ylä-Satakunta, joka on Parkanon, Karvian ja Kihniön kerran viikossa ilmestyvä paikallislehti.

E-lehtien lukijoita on tasaisesti kaikissa ikäryhmissä. Kirjastoihin on hankittu suurempia lehtinäyttöjä lisäämään asiakkaiden lukumukavuutta ja e-lehtien käytettävyyttä. Uusin e-lehtien lukemista helpottava hankinta on kosketusnäyttöiset tietokoneet, jotka ovatkin koettu eritasoisista tietoteknisten laitteiden käyttötaidoista riippumatta helppokäyttöisiksi kaikissa käyttäjäryhmissä. Itse aineiston ohella e-lehtipalveluissa asiakkaiden kiitos kohdistuu siihen, että laitteiden käyttöön opastetaan, laitekanta on monipuolinen ja toimiva ja laitteiden huolto ja päivitys eivät ole asiakkaan vastuulla.

Kaarina Karjalainen, tietopalvelusihteeri
Tampere

VERKOSSA

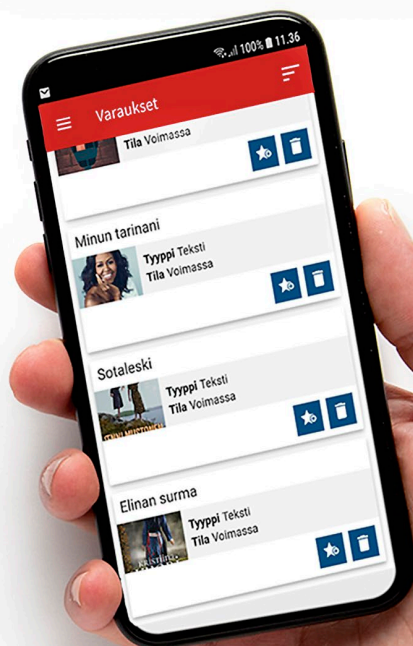
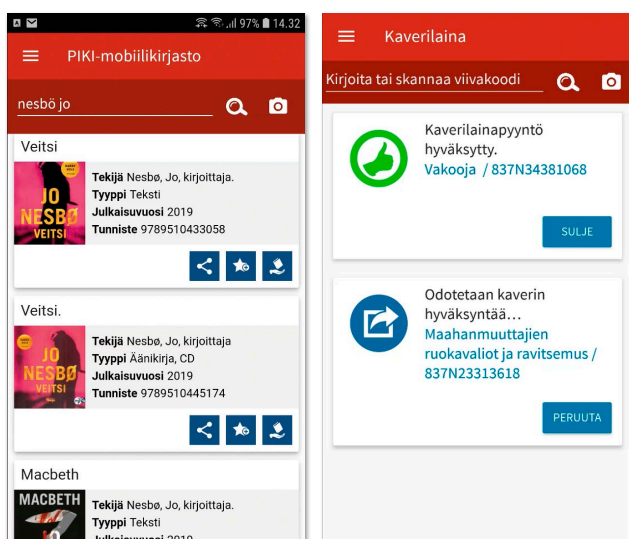
PIKI-mobiilikirjasto

PIKI-mobiilikirjastosovellus julkaistiin PIKI-päivänä 23.9.2019. Sovellus on helppokäyttöinen ja kätevä nopeaan kirjastoasiointiin: lainojen uusintaan, hakuihin, varauksiin ja sen tarkistamiseen, onko haluttu teos heti saatavilla. Mobiilikirjasto ei korvaa verkkokirjastoa, vaan täydentää sitä.

Uutuuksina sovelluksessa ovat sähköinen kirjastokortti ja kaverilainatoiminto. Siinä on myös kirjastojen aukioloajat ja yhteystiedot, joista voi suoraan soittaa tai lähettää sähköpostia kirjastoille. Mobiililaitteen tekniikkaa käytetään myös teostietojen tai kirjastokortin skannaukseen sekä kirjaston karttapaikannukseen.

Mobiilikirjastolle oli selkeä tarve, sillä verkko-kirjaston käyttäjistä yli puolet käyttää sivustoa mobiililaitteella. Puolessa vuodessa sovellusta ladattiin lähes 16 000 kertaa ja istuntoja kertyi yli 253 000.

*Leila Virta, websuunnittelija
Tampere*

PIKI-VERKKOKIRJASTO

2019

ISTUNNOT

2 780 306 ↑ +12,5 %

kesto 4 min 21 s (ka.)
tamperelaisia 49 %

tietokoneet

42,7 %

↓ -2,6 %

mobiililaitteet

49,7 %

↑ +36,8 %

tabletit

7,6 %

↓ -13,2 %

Sivukatseluita

18,1milj. ↑ +11,3 %

Hakuja

6 085 437 ↑ +12,1 %

Käydymät

etusivun jälkeen

1. lainani
2. varaukseni
3. hakulomake
4. maksuni
5. oma hylly

Suosittelusivut

lue, katso, kuuntele 108 318

musiikki 30 761

nuoret 52 116

lapset 59 396

yhteensä ↑ +27 % 250 591

Suosittut suosittelut

PIKI-kirjastot ovat tuottaneet yhdessä kokoelmaesittelyitä verkkokirjastoon jo lähes 10 vuotta.

Kokoelmaesittelyt verkossa tukevat aineiston varaamista ja lainausta sekä edesauttavat kirjastojen kokoelmien ja palveluiden tuntemusta. Suositteluista asiakkaat löytävät itselleen luettavaa, katseltavaa ja kuunneltavaa – ja kirjastot saavat lisää kävijöitä ja lainauksia.

Vuonna 2019 verkkokirjaston käyttö lisääntyi 12,5 % ja suosittelusivujen 27 %. Aikuisille suunnattujen Lue, katso, kuuntele -sivujen käyttö kasvoi jopa 52 %. Myös muilla suosittelusivuilla käyttö lisääntyi: musiikkisivuilla 25 %, nuorten sivuilla 15 % ja lasten sivuilla 5 %.

Uusimmat suosittelut kiinnostavat aina, mutta vanhoja artikkeleita luettiin entistä enemmän. Käyttäjät myös avasivat samalla istunnolla useampia juttuja kuin aikaisemmin. Kiinnostavimpia aiheita olivat rakkaus, jännitys, historia, pop ja rock sekä soittaminen. Nuoria ja lapsia kiinnostivat scifi, fantasia ja pelit.

Leila Virta, websuunnittelija
Tampere

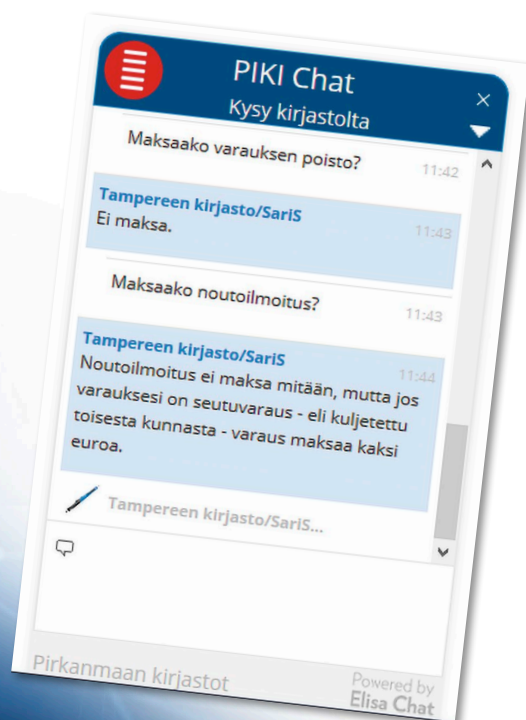
Tsätti – asiakaspalvelua verkossa

3.9.2018 aloitettiin verkkokirjastossa PIKI Chat -asiakaspalvelu, joka oli PIKI-kirjastojen yksi toiminnan painopistealue vuodelle 2018. Yhteisen kirjastojärjestelmän ansiosta tsätti-vastaajat voivat hoitaa asiakkaiden kirjastoasioita PIKI-kunnasta riippumatta.

Palvelusta saatiin laadukasta ja kontrolloitua, kun sille sovittiin kiinteät palveluajat ja pelisäännöt. Kirjastoista muodostettiin eri kokoisia ryhmiä, joille sovittiin viikoittaiset vastausvuorot. Kirjastoammattilaiset koulutettiin vastaamaan asioihin yhteneväisesti. Seurantatyöpajoissa mietittiin vielä yhdessä käytänteitä.

Vuonna 2019 tsätissä päivystettiin 1 058 tuntia ja keskusteluja käytiin 6 066. Eniten kysyttiin varaamisesta, lainoista ja kirjastoaineistosta. Käydyistä keskusteluista näkee tsätin asiakaspalvelun tasalaatuisuuden ja käytänteiden yhdenmukaisuuden, mitä pidettiin tärkeänä palvelua aloitettaessa.

Leila Virta, websuunnittelija
Tampere

KOTIPALVELUA JA VILLASUKKIA

Kirjastokassi kotiovelle

Kirjastolain tavoitteena on edistää väestön yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen ja kulttuuriin.

Kotipalvelu erityisryhmille ja ikääntyneille on työmuoto, jolla pyritään tavoitteeseen vastamaan. Väestön ikääntyessä ja asuessa pidempään kotona tarve ja kysyntä myös kirjastojen kotipalveluille osana hyvinvointipalveluja kasvaa.

Vajaa puolet PIKI-kirjastoista tarjoaa palvelua koteihin ja laitoksiin. Toiminnan määrä ja tarjonta vaihtelevat kirjaston mahdollisuuksien

ja koon mukaan. Siinä missä Tampereella kotipalveluosasto on toiminut jo 60 vuotta, joissakin kirjastoissa vasta aloitellaan palvelua pienimuotoisesti. Asiakasmäärät vaihtelevat myös muutamasta kotipalveluasiakkaasta ja siirtokokoelmasta aina Tampereen 221 yksityisasiakkaaseen ja 122 yhteisöyksikköön.

Perinteisen kirjastomateriaalin lisäksi kirjastot tarjoavat myös muuta: pelejä, soittimia, tabletteja, liikuntavälineitä, jopa VR-laseja.

Kasseja koteihin

Yleisin toimintatapa on tarjota kirjakasseja kotiin. Kasseja kootaan n. kerran kuukaudessa asiakkaiden toiveiden mukaisesti, yhteyttä asiakkaisiin pidetään puhelimitse. Kuljetukset hoitaa yleisimmin kirjaston oma henkilökunta.

Valikoimia ja virkistystä

Hoitolaitoksiin ja palvelukoteihin kirjastot kokoavat myös muutaman kerran vuodessa vaihtuvia kokoelmia. Ikaalisissa palvellaan jopa kyläkaupassa, jonne toimitettua aineistoa kauppiaat lainaavat omalla systeemillään.

Kotipalvelusta sanottua

Riina Dahlman,
Pirkkalan kirjasto:

"Uskomme, että kirjakassipalvelulle on tarvetta myös tulevaisuudessa, kun ikääntyvä väestö asuu yhä pidempään kotonaan. Toisaalta kirjaston e-aineistot, Celian palvelut ja muut tekniikan mahdollistamat palvelut saattavat tulevaisuudessa tyydyttää yhä useamman kotona asuvan ikäihmisen kirjallisia harrastuksia. Tässä onkin kirjaston kotipalvelulle monia kehittämisen mahdollisuuksia."

Teemapaketteja muisteluun

Muutama PIKI-kirjasto on koostanut muisteluhetkiä varten helppokäyttöisiä teemapaketteja. Niihin on koottu esineitä, kuvia, lyhyitä tarinoita, jopa tuoksuja. Esimerkiksi Valkeakoskella voi tutustua Kari Suomalaisen piirroksista koottuun Kari-salkkuun. Tampereella paketteja on tehty mm. elämästä eri vuosikymmenillä Suomessa.

Porinapiirejä, luku- ja muistelutuokioita

Ylöjärvellä kirjasto jalkautuu ikäihmisten Porinapiireihin ja pitää myös vinkkauksia seurakunnan piireissä.

Tampereen kirjaston kotipalvelut tarjoavat Luen Sinulle -toimintaa, jossa vapaaehtoiset pitävät lukutuokioita ikäihmisten asumispalveluyksiköiden asukkaille. Tule muistojen aikaan – kirjastotuokioissa muistellaan entisajan elämään lyhyiden kertomusten ja musiikin kautta. Vuonna 2019 lukuhetkiä oli n. 150 ja ohjelmatuokioilla tavoitettiin 400 ikäihmistä.

Jaana Pakarinen, verkkosuunnittelija
Tampere

Tiina Lammi,
Ikaalisten kirjasto:

"Tuntuu, että toimintaan ollaan kovin tyytyväisiä ja ihmetellään, että se voi olla maksutonta"

Sukkaa pukkaa!

Tammikuussa 2018 avattiin Koukkuniemeen Tampereen uusi kirjasto, ja vuoden lopussa siellä polkaistiin käyntiin hyvän-
tekeväisyyskeräys ”Lähetä lämpöä Koukkuniemeen”.

Tempauksessa kerättiin villasukkia ja muita pieniä neuleita vanhainkodin asukkaille. Lämpimät asusteet helpottavat vanhusten ulkoilua, ja osalle sukkapaketti voi olla ainoa joululahja. Villasukkatalkoot saivat heti suuren suosion, ja sukkaa alkoi tulla kaikkien keräyspisteinä toimivien kirjastojen kautta. Välillä muisteltiin kanta-pään tekoa, välillä jaettiin kirjoneuleohjetta, sukkapussit matkasivat kirjastokuljetusten mukana ja postissakin tuli paketteja.

Lopulta keräyksen tuotto oli 1 592 paria sukkaa, 150 tumpua, kaulaliinoja ja päähineitä. Paketeissa oli mukana jouluntoivotuksia ja kortteja, lasten piirtämiä kuvia ja pieniä tarinoita. Luovutustilaisuudessa 18.12. puhuttiin siitä, kuinka hyvä voittoa pahan ja kuinka jokainen voi osalltakaan levittää lämpöä lähelleen. Sukat jaettiin Koukkuniemen eri osastoille sekä muutamaaan palvelutaloon ja pienimmät lahjoitettiin Tampereen turvakodille. Kiitos kaikille osallistuneille!

Reetta Saine, kirjastonhoitaja
Tampere

Kirjastot ovat Selkokeskuksen tärkeä yhteistyökumppani

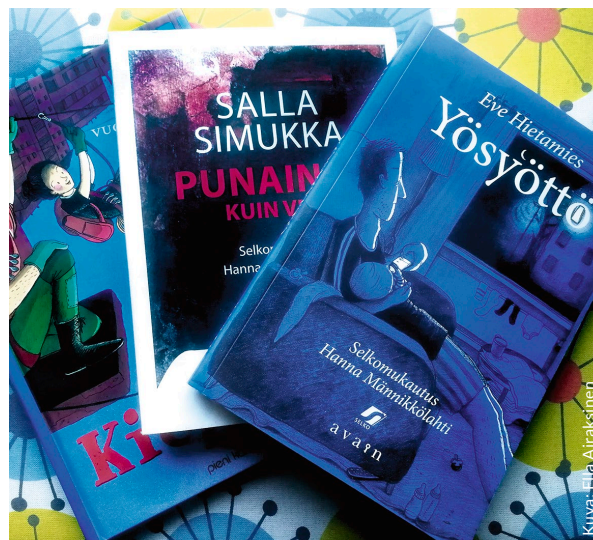
Selkokeskus edistää selkokielen ja -kirjallisuuden asemaa Suomessa. Se neuvoo selkielestä kiinnostuneita, kouluttaa, tiedottaa ja tarjoaa tekstipalveluja.

Selkokirjallisuus on vähälevikkistä kirjallisuutta, jonka hankkimiseen kirjastot voivat saada ostotukea opetus- ja kulttuuriministeriöstä. Selkokeskus toimittaa ministeriöön tiedon uusista selkokirjoista.

Selkokeskus lähettää selkokirjaesitteen ja sähköisen uutiskirjeen mahdollisimman moneen kirjastoon vuosittain. Kirjastot voivat tilata Selkokeskukselta selkomateriaaleja omiin tapahtumiinsa ilmaiseksi. Toisinaan Selkokeskus järjestää kampanjoita, joihin se pyytää kirjastoja mukaan.

Ella Airaksinen, suunnittelija

Selkokirjatyöryhmän sihteeri, Selkokeskus

Vuonna 2019 Selkokeskus järjesti Selkokirjastossa-kampanjan, jossa kirjastot saivat hakea rahallista tukea selkokirjatuokioiden järjestämiseen.

Celian palveluiden käyttäjämäärät Pirkanmaalla kasvaneet

Celian maksuttoman äänikirjapalvelun käyttäjäksi voidaan rekisteröidä kirjastossa kaikki, joille tavallisen kirjan lukeminen on lukivaikeuden, sairauden, vamman tai vastaavan syyn vuoksi vaikeaa. Viime vuosina Celian asiakkasmäärät ovat olleet jyrkässä kasvussa, myös Pirkanmaalla. Vuonna 2019 Pirkanmaan kirjastojen asiakkaita Celian palveluita käytti 2 127 henkilöä, kun vuonna 2017 luku oli vain 968. Celian ja Pirkanmaan kirjastojen yhteistyö on poikunut muun muassa digitukipalveluiden kehittämistä Celian, Tampereen kaupunginkirjaston ja ATK Seniorit Mukanetti ry:n kesken. Lisäksi Tampereen kaupunginkirjaston henkilökuntaa on ollut mukana Celian messuosastoilla Tampereella järjestetyillä Apuväline- ja Hyvä ikä -messuilla.

Assi Salo, viestintäasiantuntija
Celia

Nokian Virta-kirjaston taideteos Tippapeli (Hannu Pulkkinen, 2002) kuvastaa veden pisaroita ja veden virtausta.

Taide ympäröi kirjastossa kävijää

Muun toiminnan ohella kirjastot edistävät kuvataidetta. Kirjastoissa on taideteoksia ja ammatti- ja harrastajataiteilijoiden käyttöön tarjotaan näyttelytiloja. Joissakin kirjastoissa toimii taidelainaamo, toisissa järjestetään piirustustapahtumia tai taiteilijatapahtumia. Avainsana on yhteistyö. Näyttelytiloja hallinnoidaan usein kulttuuripalvelujen kanssa ja paikallinen taideyhdistys on mukana taidelainamon pyörittämisessä. Toiminta voi olla pienimuotoista – sermi, nastoja, ehkä vitriini – tai sitten tarjolla on nykyaikainen näyttelytila galleriavaloiineen ja ripustuskiskoineen.

Joissakin kunnissa rakennuskohteiden budjetista prosentti käytetään taidehankintoihin, toisissa taidetta hankitaan satunnaisemmin. Taidetta on virastoissa ja työtiloissa, mutta julkisen taiteen sijoituspaikkana kirjasto on mitä mainioin. Kirjastot tavoittavat suuren osan kuntalaisista. Esimerkiksi Vesilahden uuden kirjaston kävijät vastaanottaa tekstiilitaiteilija Jukka Vesterisen ryijy-/tekstiiliteos ”Tieto - Tunne”.

Mänttä-Vilppulassa on toiminut lähes 20 vuotta Mäntän taideseuran ja kirjaston yhteis-

työssä hoitama taidelainaamo. Esillä on mm. maalauksia, grafiikkaa ja valokuvia. Taidekaupungin kirjastolla on monenlaista yhteistyötä Mäntän kuvataideviikkojen ja Serlachius-museoiden kanssa.

Nokian kaupungin omistamat Martti ja Sirkka-Liisa Helinin taide- ja taideteollisuus-esineistökoekoelma sekä kaupungin taidekoekoelma saavat tilat uuteen pääkirjastoon. Kirjastorakennusta varten hankittiin taideteos jo vuonna 2002. Hannu Pulkkinen Tippapeli (2002) kuvastaa veden pisaroita ja veden virtausta.

Kirjastokin voi olla ovenkahvoja myöten suunniteltu arkkitehtoninen kokonaistaideteos, kuten Raili ja Reima Pietilän Tampereen Metso.

Kirjastot markkinoivat näyttelytilojaan, mutta kirjastojen taideteoksista tai arkkitehtuurista ei aina näy tietoa verkkosivuilla. Kokoelmissa voi olla arvotaidetta tai kiinnostavien paikallisten tekijöiden tuotantoa. Niistä kannattaa olla ylpeä!

*Elina Rauhala-Kari, osastonjohtaja
Kangasala*

TULEVAISUUDEN KIRJASTOLAISET

KUKA, MISSÄ, MITÄ JA MIKSI?

Olen Iina Lehtiniemi. Työskentelen informaattikkona Valkeakosken kaupunginkirjastossa. Työnkuvaani kuuluu muun muassa asiakaspalvelu sekä sähköpostitse että kasvotusten, sosiaalisen median ja kirjaston kotisivujen päivittäminen, tiedotteiden sekä esitteiden laatiminen ja kirjaston laitteista huolehtiminen. Lisäksi vastaan kirjaston pelitilasta ja pelikokoelmasta. Olen mukana myös AkePiKen ESA-tiimissä ja kirjoittelen verkkokirjaston Suosituksia-osioon.

Olen ollut kirjastoalalla töissä reilut kaksi vuotta. Työskentelin Tampereen kaupunginkirjaston kotipalvelussa sijaisena vuosina 2017–2018 ja nykyisessä työpaikassani Valkeakoskella aloitin työt viime vuonna.

Olen aina pitänyt lukemisesta ja kulutin nuorena lähes kaiken aikani nenä kiinni kirjassa. Kiinnostukseni kirjastoalaan lähti kuitenkin vasta yläasteella, kun pääsin tet-harjoitteluun Hämeenkyrön kunnankirjastoon. Siellä sain ahaa-elämyksen: kirjastossa työskentelyhän on mukavan monipuolista, asiakaspalvelu mielekästä, ja kirjastonhoitajaksi voi tosiaan kouluttautua. Päivääkään en ole katonut päätöstäni lähteä tälle alalle.

MIKÄ INNOSTAA JA HAASTAA?

Nykyisessä työssäni minua innostavat erittäin monipuoliset työtehtävät, uusi valoisa kirjastomme, mahtavat asiakkaat sekä se, että kirjastotyö on jatkuvassa muutoksessa, joten yksikään työpäivä ei ole samanlainen. Toisaalta jatkuva muutos on ajoittain myös haasteellista. Haasteet pitävät kuitenkin mielen virkeänä.

Nautin siitä, että saan tehdä töitä kirjallisuuden, pelien ja tietotekniikan parissa. Onnistuneet asiakaskohtaukset lämmitävät myös mieltäni.

MITÄ MIELTÄ KIRJASTOJEN TULEVAISUUDESTA?

Itse olen toiveikas kirjastojen tulevaisuuden suhteen Suomessa, sillä kirjastoilla on suomalaisten keskuudessa vakiintunut asema. Kukaan ei tietenkään varmaksi pysty sanomaan, millaisiksi paikoiksi kirjastot tulevaisuudessa muovaantuvat, mutta uskoisin, että kirjastotilat muuttuvat yhä enemmän koko kansan olohuoneiksi ja kirjastojen antama digituki tulee korostumaan. Kirjastojen tarjoamat e-aineistot tulevat kenties laajentumaan ja e-kokoelma monipuolistumaan.

Poikkeustila on herätellyt meitä myös siihen, että kaikki kirjaston asiakkaat eivät käytä nettiä. Toivonkin, että etäpalveluita asiakkaille, jotka eivät pääse käsiksi e-aineistoihin, tullaan myös kehittämään.

KUKA, MISSÄ, MITÄ JA MIKSI?

Moikka! Olen Sonja Hakkarainen Vatialan lähikirjastosta Kangasalta. Työskentelen täällä kirjastonhoitajana ja työnkuvaani kuuluu kaikenlaista peruskirjastotyöstä kouluyhteistyöhön.

Alalle valmistuin vuonna 2012 ja siitä asti olen työskennellyt erilaisissa kirjastoalan tehtävissä vaihtelevasti: lähikirjastossa kirjastovirkailijana, projektityöntekijänä ja lähikirjastonjohtajana. Vuonna 2018 hypäsin Kangasalle sijaiseksi kirjastopalvelujohtajan suuriin saappaisiin, ja sen sijaisuuden jälkeen pääsin Vatialaan takaisin itselle rakkaan lähikirjastoelämän pariin.

Alalle päädyin lähinnä kokeilemalla. En oikein tiennyt, mitä tehdä lukion jälkeen, joten kokeilin ensin onneani maantieteen opinnoissa ja sen jälkeen päätin kokeilla kirjastoalaa. Sillä tiellä edelleen olen.

MIKÄ INNOSTAA JA HAASTAA?

Asiakaspalvelu on kirjastotyön suola ja se on asia, josta myös erittäin paljon nautin – ja joka tarjoaa myös niitä haasteita. On ilo palvella työssä, jonka tarkoituksena ei ole nyhtää asiakkailta mahdollisimman paljon voittoa, vaan voimme kohdata asiakkaat aidosti ja tasavertaisesti varallisuudesta tai muista ominaisuuksista riippumatta.

MITÄ MIELTÄ KIRJASTOJEN TULEVAISUUDESTA?

Mikä suunta kirjastojen pitäisi valita – sellaiseen kysymykseen en ole oikea henkilö vastaamaan. Mutta jos nyt lähitulevaisuutta miettii, niin yksi tärkeä suunta on tuo paljon puhuttu digi, jota kohti ollaan hienolla tavalla otettu iso loikka nyt korona-aikana. Tekemistä silti riittää, sillä kirjastojen arvoihin kuuluvat myös

tasavertaiset palvelut kaikille kansalaisille: miten takaamme mahdollisuuden palveluihin myös niille, jotka ovat digiloikasta jäljessä ja joita emme siksi tavoita? Ja miten olemme saavutettavia entistä paremmin myös jatkossa?

KUKA, MISSÄ, MITÄ JA MIKSI?

Hei ystävät ja kollegat. Olen Pasi Kangas ja työskentelen nyt kolmatta vuotta kirjastopedagogina Nokian kaupungilla. Työpisteeni sijaitsee Nokian uudessa kirjasto- ja kulttuuritalo Virrassa, jonne pääkirjastomme on juuri väistötiloista muuttanut.

Työnkuvani keskiössä on tiedonhankinnan ja informaatiolukutaidon pedagoginen asiantuntijuus. Vastaankin osaltani kirjaston asiakkaiden ja henkilökunnan tiedonhallintataitojen kehittämisestä. Leipälajejani ovat mm. digituen järjestäminen ja kirjastonkäytön opetus erilaisille aikuisryhmille. Sydäntäni lähellä ovat myös erilaiset viestintähommat ja kehittämistehtävät.

Nykyinen työni on kirjastourani ensimmäinen! Olenkin yhä päivittäin yhtä lailla kauhuissani ja innoissani saamastani luottamuksesta.

Valitsin kirjastoalan siksi, että halusin tehdä arvojeni mukaista työtä.

MITÄ MIELTÄ KIRJASTOJEN TULEVAISUUDESTA?

Luulen, että maailman monimutkaistuminen ja automaation lisääntyminen tulevat vaikuttamaan kirjastoihin tulevaisuudessa yhä enenevässä määrin.

Uskon, että rutiinitehtävien ja ongelmanratkaisun siirtyessä pikkuhiljaa ihmiseltä teknologialle ihmisten kohtaaminen ja ihmistaidot nousevat työssämme yhä

merkittävämpään rooliin. Tulemme ajattelemaan kirjastotyötä yhä ihmisläheisemmin ja kyky asettaa toisen ihmisen asemaan tulee olemaan kirjastomattilaisen tärkeimpiä ominaisuuksia.

Ajattelen, että kykymme uudistua sekä toimia poikkeustilanteissa tulee tulevaisuudessa määrittämään kirjastolaitoksen roolin. Toivoisinkin, että kun kriisitilanne seuraavan kerran sulkee yhteiskuntamme ja kirjastojemme ovet, työmme ei nähtäisi loppuvan vaan vasta alkavan.

MIKÄ INNOSTAA JA HAASTAA?

Innostun työssäni erityisesti uuden oppimisesta, palveluiden kehittämisestä ja erilaisten ihmisten kohtaamisesta. Haasteellisinta onkin ollut tasapainon löytäminen innostumisen ja työssä jaksamisen välillä, sillä rutiininomaisesti sujuvia tehtäviä työhöni kuuluu varsin vähän.

Minusta on ihanaa saada jotain valmiiksi, koska silloin saan taas aloittaa jotain uutta.

PIKIn kuntakohtaiset tilastot 2019

	Asukasluku	Lainaus	Kokoelmat	Käynnit / as.	Lainaus / as.	Lainan hintaa	Aineistokulut / as.	Henkilö- työvuodet
Akaa	16 611	200 003	117 327	6,48	12,04	3,56 €	5,62 €	7,25
Hämeenkyrö	10 510	146 195	70 825	5,78	13,91	3,66 €	5,88 €	6,10
Ikaalinen	7 003	94 210	73 447	6,37	13,45	3,41 €	8,23 €	4,90
Juupajoki	1 884	19 679	23 077	4,91	10,45	5,54 €	3,18 €	1,50
Kangasala	31 676	591 238	168 138	10,93	18,67	3,38 €	6,44 €	24,24
Kihniö	1 910	30 117	31 673	10,92	15,77	4,77 €	12,35 €	1,74
Lempäälä	23 206	442 533	146 776	7,86	19,07	2,78 €	8,03 €	14,77
Mänttä-Vilppula	9 983	148 991	114 697	7,12	14,92	4,43 €	9,81 €	9,23
Nokia	33 527	482 273	135 193	5,19	14,38	2,65 €	4,83 €	16,35
Orivesi	9 221	159 759	62 860	8,35	17,33	2,46 €	7,46 €	5,35
Parkano	6 469	105 428	61 045	6,57	16,3	3,07 €	7,94 €	4,25
Pirkkala	19 368	367 075	109 692	9,66	18,95	2,84 €	7,38 €	12,50
Punkalaidun	2 896	37 732	38 113	8,52	13,03	4,47 €	8,86 €	1,35
Pälkäne	6 499	101 805	90 252	7,93	15,66	3,52 €	8,84 €	4,33
Ruovesi	4 398	67 598	49 630	9,59	15,37	4,58 €	10,10 €	4,60
Sastamala	24 651	398 225	238 854	5,93	16,15	3,75 €	8,44 €	18,29
Tampere	235 239	4 869 149	964 172	12,2	20,7	3,03 €	5,94 €	178,65
Urjala	4 792	66 508	55 364	7,9	13,88	5,32 €	9,60 €	3,63
Valkeakoski	21 137	324 210	89 642	8,27	15,34	4,36 €	6,98 €	16,22
Vesilahti	4 393	76 907	41 550	8,43	17,51	4,11 €	7,30 €	3,00
Virrat	6 739	83 737	66 847	8,44	12,43	5,32 €	10,47 €	6,30
Ylöjärvi	32 983	639 070	209 609	9,35	19,38	2,85 €	6,40 €	20,03
Pirkanmaa yhteensä	515 095	9 452 442	2 958 783	9,85	18,31	3,20 €	6,59 €	364,58
Suomi yht.	5 487 787	85 967 022	33 970 056	9,79	15,67	3,81 €	6,65 €	3 945,49

PIKIn yhteistilastot 2019

Asukasluku	515 095
Lainaajat	201 359
Kokoelmat, joista	2 959 688
- aikuisten kirjat	1 690 243
- lasten kirjat	824 034
- nuotit ja partituurit	70 882
- musiikkiaänitteet	165 165
- dvd- ja blu ray -levyt	109 392
- e-kirjat (yhteinen kokoelma)	5 834
Lehtivuosiokerrat	5 419
Kokonaislainaus	9 429 231
PIKI-seutulainat	246 812
Fyysiset kirjastokäynnit	5 071 977
PIKI-verkkokirjastokäynnit	3 045 480
Aineistokulut	3 394 476
Aineistokulut / Asukas	6,59 €
Pääkirjastot	22
Lähikirjastot	37
Kirjastoautot	9
Kirjastoautojen pysäkit	628
Kirjastojen henkilökunta	352
Tapahtumat kirjastoissa	3 776

Työryhmät 2018–2019

PIKIn **OHJAUSRYHMÄ** kokoontuu viisi kertaa vuodessa

Akaa	Timo Tamminen
Hämeenkyrö	Liisa Neronen
Ikaalinen	Elina Pimiä, Nanna Jokinen
Juupajoki	Tarja Pyyaho
Kangasala	Annamari Nikara-Nummi, Elina Rauhala-Kari, Tuija Saari, Merja Lehto
Kihniö	Paula Latvajärvi
Lempäälä	Sarri Nykänen, Katja Savolainen, Tuula Kysell
Mänttä-Vilppula	Riitta Taskinen, Sanna Leppäaho
Nokia	Airi Nummelin, Jarna Hara, Päivi Kari
Orivesi	Henna Kaukonieni
Parkano	Paula Latvajärvi
Pirkkala	Tuula Portin
Punkalaidun	Jenni Vainio-Köpi
Pälkäne	Seija Heikkilä
Ruovesi	Outi Ylinen
Sastamala	Liisa Oravasaari
Tampere	Pirkko Lindberg, Ismo Raitanen, Anu Virtanen
Urpala	Merja Tuovio
Valkeakoski	Leena Toivonen (puheenjohtaja), Riikka Ranta
Vesilahti	Mika Seppänen, Marjo Höyssä
Virrat	Ursula Laitakari
Ylöjärvi	Liisa Nikkilä, Jussi Lehtinen, Päivi Huhta
PIKI-koordinaattori	Pirjo Järvinen (sihteeri) Tampereen kaupungin ICT-palveluiden edustaja

Muut työryhmät

PIKI-JOHTORYHMÄ

LUETTELOINTITYÖRYHMÄ

Verkkokirjaston sisältösivujen työryhmät:

LUE, KATSO, KUUNTELE; MUSIIKKI; NUORET; LAPSET

KEHITTÄMISTYÖRYHMÄn jäsenet ovat mukana Axiellin valtakunnallisessa Aurora kehitystyöryhmässä.

AKAAN KAUPUNGINKIRJASTO

Köyvärintie 1
37800 Akaa

**HÄMEENKYRÖN
KUNNANKIRJASTO**

Kyrönsarventie 16
39100 Hämeenkyrö

IKAALISTEN KAUPUNGINKIRJASTO

Poppelikatu 10
39500 Ikaalinen

JUUPAJOEN KUNNANKIRJASTO

Kirkkotie 1
35500 Korkeakoski

**KANGASALAN
KAUPUNGINKIRJASTO**

Keskusaukio 2
36200 Kangasala

KIHNIÖN KUNNANKIRJASTO

Kihniöntie 46
39820 Kihniö

LEMPÄÄLÄN KUNNANKIRJASTO

Lempäälän Aleksin 1
37500 Lempäälä

**MÄNTTÄ-VILPPULAN
KAUPUNGINKIRJASTO**

Seppälän puistotie 16
35800 Mänttä

NOKIAN KAUPUNGINKIRJASTO

Härkitie 6
37120 Nokia

ORIVEDEN KAUPUNGINKIRJASTO

Keskustie 23
35300 Orivesi

PARKANON KAUPUNGINKIRJASTO

Parkanontie 57
39700 Parkano

PIRKKALAN KUNNANKIRJASTO

Suupantori 2
33960 Pirkkala

**PUNKALAITUMEN
KUNNANKIRJASTO**

Urjalantie 27
31900 Punkalaidun

PÄLKÄNEEN KUNNANKIRJASTO

Kehätie 4
36600 Pälkäne

RUOVEDEN KUNNANKIRJASTO

Urheilutie 4
34600 Ruovesi

**SASTAMALAN
KAUPUNGINKIRJASTO**

Sillankorvankatu 1
38210 Sastamala

TAMPEREEN KAUPUNGINKIRJASTO

Pirkankatu 2
33230 Tampere

URJALAN KUNNANKIRJASTO

Tampereentie 4
31760 Urjala

**VALKEAKOSKEN
KAUPUNGINKIRJASTO**

Hakalantie 1
37600 Valkeakoski

VESILAHDEN KUNNANKIRJASTO

Huhtatie 7
37470 Vesilahti

VIRTAAN KAUPUNGINKIRJASTO

Mäkitie 2
34800 Virrat

YLÖJÄRVEN KAUPUNGINKIRJASTO

Koivumäentie 2
33470 Ylöjärvi

ETOKIRJALLISUUS

nonfiction

